Wij
vlaams nationaal

Beheer : Voldersstraat 71, Brussel 1. Tel. 12.51.60. pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 f.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 15de jaargang — nrs. 30 - 31 - 32 — 9 aug. 1969

Manu Ruys dacht

Brussel

FRISSE KIJK

Standaard

LE P.L.P. FLAMAND EST DUR...

MAATSCHAPPELIJKE EN EKONO

een sociontboezemin

Vlaamsalistisc

SITIONS FLAMANDES VIS-A-VIS DE BRUX

bazu

Polémique entre les éditorialiste

du « Standaard » et de « Volksgazet

Manu Ruys

het duet

aux, qui expriment l'opinio

mande, font entendr

(Voorlopig) Afscheid van Manu-Riziger

in blaast

he Jozue

Onschuldig

VOOR WIE ?

GESCHENK DER GODEN ...

Indien de « Standaard » met zijn « geschenk der goden » bedoelde dat de vakantie de ideale periode was voor de belgische politici, om zich te bezinnen over de kommunautaire problemen in het algemeen en over het brusselse vraagstuk in het bijzonder, dan kon men dra vaststellen dat hij van een kale reis is teruggekeerd. De « volte face » van de « Standaard » blijkt allereerst een godengeschenk geweest te zijn voor de joernalisten, in nood aan kopij in deze komkommertijd, al is het vuur dat vorige zaterdag door de Emiel Jacqmainlaan werd aangestoken vandaag bijna gedoofd. De grote tenoren van de politiek zijn immers met vakantie vertrokken en zelfs de man, die het vuur aan de lont stak, is naar zuiderse horizonten afgereisd, na nog in der haast (vandaar ook vrijer spel voor het zetduiveltje) voor een repliek te hebben gezorgd op het proza van de nieuwe staatsminister uit Antwerpen, die het hardst tegen de « ruysende » zomerbries had ingeblazen. Na lezing van de reakties zal Manu Ruys wellicht tans zijn raad tot zomerse bezinning ook op zich zelf kunnen toepassen.

Intussen is er toch smeulende as genoeg, om deze « zomerbevlieging » even onder de loupe te nemen, in afwachting dat de Volksunie in september a.s. haar standpunt ter zake zal duidelijk maken. Vooreerst is het zo dat in elk geval de franstalige pers geen aanstalten blijkt te maken om zich te bezinnen om « redelijk » te worden, redelijkheid die ze te pas en te onpas van ons vraagt. Ze was wel bij deze standaardse poging tot zelfmoord aangenaam verrast : alle flaminganten zijn blijkbaar niet zo « rabique » als ze zich zelf altijd heeft wijsgemaakt. Ze juicht in het vooruitzicht dat er toch kans zou bestaan om een bres te maken in het verzet tegen de beruchte « liberté du père de famille » door het voorstel (want daarop komt de vaststelling van de « Standaard » neer) dat « een nederlandstalig individu, dat naar een andere taal wenst over te schakelen die vrijheid moet bezitten ». Zelfs met de - al te teoretische - voorwaarden die de « Standaard » daaraan verbindt is het duidelijk dat daarvan nu nog geen sprake kan zijn. De in orde van tijd belangrijkste voorwaarde die het blad daaraan verbindt, namelijk de pariteit in het bestuur van Brussel Hoofdstad, wordt door de frankofone pers zonder meer verworpen. Dat is een eerste kapitale ontnuchtering. Het tweede voorstel, om alle partijen, ook de federalistische, tot een rondetafelgesprek uit te nodigen, wordt eveneens verworpen en niet alleen door de franstalige pers. Sommigen droomden hierbij zelfs luidop van een regering van « sterke mannen ».

Het zal de « Standaard » op zeer korte tijd wel duidelijk geworden zijn, dat zijn ommezwaai slechts de uitwerking van een kei in een kikvorsenpoel heeft gehad. Krakeel in plaats van bezinning... Het is naïef over vrijheid van taalstatuutkeuze te spreken in een struktuur waar nog niet de minste garantie bestaat, waar zelfs de daartoe gevraagde garanties bot worden geweigerd. Zou men deze zogenaamde vrijheid in één richting trouwens geen duchtig handje toesteken tot en met sociaal-ekonomische druk, tans met alle gemak in de op volle toeren draaiende verfransingsmachine te Brussel met openlijke wetsverkrachtingen aan de lopende band, later met loenser maar niet minder efficiënte middelen ? Het is dus niet te verwonderen dat het verdachte entoeziasme van de franstalige pers slechts de vlaamse argwaan kan versterken.

Het vragen is naar het waarom van deze « zwenking ». Wijzen sommige indieciën niet op kommerciële achtergronden, die in mekaar vervloeien ? Onverholen simpatie voor het « nieuw geluid van de nieuwe V.D.B.-konstellatie » enkele maanden geleden ? Er is in de betrokken groepen alvast een opvallende gelijkenis voor wat men « een zakelijke aanpak » noemt. Een zogenaamd akkoord over Brussel in de zin zoals gewenst door Vanden Boeynants zou maar al te goed zijn politieke plannen dienen, wanneer een dergelijk akkoord voldoende vlaamse toegevingen zou bevatten om zijn brussels kiesklienteel tevreden te stellen.

Alleen een federalisme met twee met een hoofdstad, die daardoor alleen haar rol van federale hoofdstad kan vervullen en tevens niet voortdurend haar anneksionisme ten koste van de twee taalgemeenschappen (in casu uitsluitend ten koste van Vlaanderen) kan botvieren, biedt ook en vooral voor Brussel een gezonde en rechtvaardige oplossing. Het jongste krakeel over het toekomstig statuut van de Hoofdstad vervoegt slechts de reeds eindeloze reeks mislukte pogingen om uit de knoei te geraken en onderlijnt aldus eens te meer, dat er geen ander alternatief dan juist het federalisme met twee is.

Zomerbevlieging of niet, het is zaak op te passen bij het geraffineerd spel om Brussel en om Vlaams Brabant dat wordt voorbereid. Het verleden en nog steeds het heden leren ons, dat we in de eerste plaats op ons zelf zijn aangewezen. Dat wil zeggen, uiterst waakzaam blijven, op alle stoten voorbereid zijn en wat alvast het Brusselse zelf aangaat : voor een uiterst stevige, geen riziko's nemende voorbereiding van de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen in te staan, met in de randgemeenten de hand bereid tot vorming van een sterk vlaams front. Dit is de meest praktische konkluzie na dit « godengeschenk ». Inderdaad een « godengeschenk » om volledig fit en wakker te staan, wanneer de strijd in volle hevigheid zal losbarsten.

Aanbevolen Huizen

Als gij een zuiver Vlaming zijt en door Gooiks Pajottenland rijdt, dan moet ge vast en zeker weten dat g' «In de Groene Poort» kunt drinken en eten !

Manège « VOLMOLEN »
Opoeteren (L.)
Paardenpension - Rijlessen - Wandelingen.
Restaurant-Bar-Zwembad-Camping.
TEL. (011)648.34

HOME
Eigentijdse woninginrichting
Rijschoolstraat 45 B
ST. TRUIDEN
Telefoon : (011) 741.96

AANBOUWKEUKENS
Specialist **H. DOX** p.v.b.a
Carnotstraat 133, Antwerpen
Standaard- en maatwerk
MULLER EN ZEYHER KEUKENS

AL AL KEUKENS - GLASAL
Fabrieken te Ramsdonk
tel. 015/714.47
Vochtbestand - Vuurvast
Matige prijs
Voor West-Vlaanderen :
DE MEYER Walter
Bruggestraat 136, Zwevezele
tel 051/612.84

« PIET POT »
Antwerpen's gezelligste Bierkelder
Grote Pieter Potstraat 4
(bij Suikerrui)
Open vanaf 8 uur s'avonds
Maandag en dinsdag gesloten.

HOTEL-PENSION BREUGHEL
Smet de Nayerlaan 141
Blankenberge, tel. 416.37
Voll. pens. 200-220 fr. — R 05

Bezoek « Gasthof DE VEERMAN »
Kaai 26, St.-Amands a.d. Schelde
Tel. (053)332.75
Mosselen - Paling
Uitbater Jan Brugmans

TEA-ROOM « HIMALAYA »
VLOERBERGHS-VANHOVE
Tea-Room IJsbar
Weststraat 37
Blankenberge ——— R 04

3-2-68

Tapijten CASPERS
Mechanische en Perzische Tapijten - Vloerbekledingen
Gentsestraat 6, AALST
Tel. (053) 291.89

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Opticker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.

HERMES SCHOOL
Zuidlaan 54 Brussel
Volledige secretariaatcursussen
STENO- en DACTYLOGRAFIE
in vier talen

BOEKHOUDEN
MODERNE TALEN
HANDELSCORRESPONDENTIE ENZ
DAG- EN AVONDLESSEN
M. Lemonnierlaan 211, Brussel
Tel (02)11.00.33
De school waar Vlamingen zich thuis voelen

VRAAG BIJ UW OPTICIEN

Alran

BRILMONTUREN
Ingevoerd door Janssens & Co Schilde
Zaakvoerder M. Vanderbruggen Tel. 03/79.07.95

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallifortlei 60, Deurne, Tel. 36.25.22

ETN JEURISSEN WEET ALLES VAN TEMPERATUREN

EJ
KOELTOGEN
KOELKAMERS
DIEPVRIEZERS
BROWN BOVERI
DIEPVRIESTUNNELS
KAMIONKOELING
WINKELINRICHTINGEN
aa VOOR SUPERMARKTEN, INDUSTRIE EN VOEDINGSNIJVERHEID

ETN JEURISSEN PVBA De Winterstraat 24
Borgerhout/Antwerpen Tel.: (03) 36.11.35 - 36.59.31

BECO BECO BECO
Benzine en gasolie steeds goedkoper !
Iedere maand gratis benzine en olie...
Voor gas- en stookolie vanaf 1.000 L.:
U bestelt : p.v.b.a. BECO, Krijgsbaan 236
Zwijndrecht - Tel. (03) 52.81.73-32.02.10
wij leveren : tegen BECO-prijs !

KOORDINATIEKOMITEE VAN VLAAMSE ZIEKENFONDSEN
Ben je reeds lid van een van onze ziekenfondsen ?

Inlichtingen :

VLAAMSE ZIEKENKAS
Kipdorp, 50
ANTWERPEN
tel. (03) 32.31.39

ZIEKENFONDS FLANDRIA
Keizer Karelstraat. 39
GENT
tel. (09) 23.52.27

VLAAMS ZIEKENFONDS BRABANTIA
Steenweg op Ninove, 288
ANDERLECHT
tel. (02) 23.87.77

V.T.B. **V.A.B.**

Een gezellig V.A.B.-LUCHTREISJE

Mogen wij U de nieuwste uitstapformule voorstellen : een dagje uit per vliegtuig ?
Momenteel bestaan er nog drie mogelijkheden :

15 augustus **Lourdes** 1.995 fr.
19 oktober **Lourdes** 1.995 fr.
26 oktober **Venetië** 2.350 fr.

ALLE INLICHTINGEN : V.T.B.-sekretariaat, St.-Jakobsmarkt, 45, Antwerpen (tel. 31.09.95) en de V.T.B.-kantoren.

Groepen en maatschappijen allerhande !!!
Speciaal voor U bedacht.
IEDER DORTMUNDER THIER BRAU HOF
kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar middag- en avondmalen aanbieden.

INTERESSANT

Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond in een gezellige sfeer.
Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur een der beste Oberbayern orkesten.
Middag- en avondmaal in groep gezellig, fijn, goed en goedkoop.

WY WILLEN THIER
DORTMUNDER · THIER-BRAU

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven - Tel. (016) 46311
THIER BRAU HOF
Hulste - Tel. (056) 71536
THIER BRAU HOF
Antwerpen - Tel. (03) 312037
DE KLAROEN
Aalst - Tel. (053) 22853
Nieuwbrugstr. 28, Brussel 1
Tel. (02) 18.74.89

● GEEN NIEUW GELUID

antwoord aan collard

(m.v.d.b.) Tijdens de WIJ-vakantie heeft B.S.P-voorzitter Collard een van zijn wekelijkse artikelen in de gestroomlijnde bladen laten publceren onder de veelzeggende titel : « Hoe raken wij uit het brussels slop ? »

In feite brengt dit artikel niet het nieuwe geluid ,dat de verstarring op het gebied van het probleeem Brussel zou kunnen doorbreken. Het bevestigt enkel de vizie van een man, die men wat graag voor onpartijdig en bezadigd doet doorgaan, maar die per slot van rekening toch niet kan ontsnappen aan zijn waals-frankofone bazisvorming.

Als uitgangspunt van zijn voorstel gaat hij uit van een paragraaf van de regeringsverklaring, waarin sprake is van « een gekoördineerde en overwogen politiek om... over het kader van de negentien gemeenten heen hoofdstad Brussel, zonder nutteloze dwang, haar volmaakte ekonomische, sociale en urbanistieke uitbreiding te verzekeren ». En waar het om de uitbreiding van Brussel gaat, stelt hj doodeenvoudig voor « een grote agglomeratie te vormen die, buiten de huidige negentien, een voldoende aantal gemeenten zou omvatten om een evenwichtig geheel te verwezenlijken op taalgebied. Een geheel waar elkeen zijn eigen administratief en taalstatuut zou behouden ».

Ziezo, moeilijker is het niet ! Om een denkbeeldig en vanzelfsprekend weer zeer kortstondig evenwicht te bewerken nog maar eens riemen snijden uit andermans (vlaams) leder ! Het is om misselijk te worden, Collard te horen spreken over het behoud van het eigen taalstatuut van de op te offeren gemeenten. Is hij dan zo onwetend dat hij niet weet wat er van de oer-vlaamse gemeenten Evere, Laken, Haren, Neder-over-Heembeek en noem maar op, is geworden ? Of is hij zo te kwader trouw dat hij veinst niet te weten dat op minder dan geen tijd de vlaamse klassen in die gemeenten vervangen zijn door franstalige klassen ?

En over hoeveel vlaamse gemeenten zou de olievlek, zich nu weer moeten uitbreiden om een tegenwicht te kunnen vormen voor de steeds opnieuw uitgekraamde leugen van de «op zijn minst 85 % frankofonen in de huidige agglomeratie » ? Liegen maar, liegen maar, jongens ! er blijft altijd wel iets van de leugen hangen. Zelfs de eeuwige jaknikker Kiebooms orakelt als minister Tindemans achterna over 25 % Vlamingen in de hoofdstad.

Zouden die heren die van Brussel niets anders kennen dan de weg van het station naar het parlement nu eens niet ophouden de vlaamse Brusselaars in de rug te schieten, waar die beweren, en terecht, dat er te Brussel op zijn minst 40 % Vlamingen wonen.

En om nu tot het voorstel Collard terug te komen ,zeggen wij : « Neen, wij spelen niet mede. Uw voorstel gelijkt al te zeer op dat van die (waalse) vrouw die tot haar (vlaamse) buurvrouw zei : «Als ik vandaag mijn biefstuk in uw boter mag bakken, dan moogt gij morgen uw boelie in mijn soep koken ».

Toch willen wij de bereidheid tot samenspreken van de heer Collard niet zonder meer afwimpelen. Vroeg of laat moet er toch gepraat worden. Tegenover de gemakkelijkheidsoplossing van de B.S.P.-voorzitter stellen wij onze mening : er kan te Brussel op administratief vlak een betrekkelijk evenwichtige bazis voor taalgelijkheid worden bereikt, met het doorvoeren van een streng wetenschappelijke en eerlijke talentelling (geen referendum !) van de tans te Brussel levende bevolking, gepaard gaande met de invoering van een inschrijving in taalregisters voor de naar Brussel verhuizende personen uit de vlaamse en de waalse provincies, dit alles onder officiële kontrole van 't centraal bestuur. Verder stellen wij als logische voorwaarde de doorzending van al de huidige brusselse burgemeesters, als de verantwoordelijken voor de nietnaleving van de belgische wetten te Brussel. Of zullen in het raam van de Collardiaanse herstrukturering de franséentalige burgemeesters als Franck, Cudell enz. en de broebelaars als Cooremans bereid gevonden worden om vrijwillig de plaats te ruimen voor perfekte tweetaligen, die de twee gemeenschappen te Brussel bij alle officiële plechtigheden waardig kunnen en willen vertegenwoordigen, want een van de vlaamse — en billijke — eisen is toch ook, dat een einde wordt gemaakt aan het verwekken van de indruk bij vreemde bezoekers dat Brussel de franséentalige hoofdstad is van een franséentalig land.

De heer Collard schreef in zijn artikel « zijn bijdrage graag te zullen herzien, indien de opmerkingen die hem gemaakt worden, hem pertinent lijken ». Wij weten niet of hij «WIJ» leest, maar kijken toch met nieuwsgierigheid uit naar zijn reaktie.

En om te eindigen stellen wij de vraag : « Voor wanneer nu eindelijk, als tegenwicht voor het waals-gedachte wekelijks artikel van B.S.P.-voorzitter Collard in de vlaamse socialistische kranten, 't wekelijks artikel van B.S.P.-ondervoorzitter Van Eynde of van kandidaat-voorzitter Van Hoorick in de franstalige socialistische pers, met een vlaamse vizie op de zaken ter intentie van de franséentalige kameraden ?

● KONCENTRATIE IN DE SCHEIKUNDE

smal belgisch kapitalisme

(ACO) Nederland en Frankrijk hebben evenals België een fundamenteel kapitalistische ekonomie, doordrongen van een aantal socializerende mechanismen. Deze kanttekeningen zijn dus niet bruikbaar voor een waarde-oordeel over het kapitalisme als dusdanig. Wel als een appreciatie van enkele specifiek-belgische industriële bezits- en beheersverhoudingen.

In Nederland zal een scheikundige groep van europees formaat tot stand komen door de versmelting van de chemische onderneming Zout-Organon en de Algemene Kunstzijde-Unie (de welbekende AKU) die via de sintetische vezels in belangrijke sektoren van de chemie geraakt is.

In Frankriijk zijn de laatste voorbereidingen getroffen om rond Rhône-Poulenc en Péchiney-St-Gobain een scheikundige groep te vormen waarvan de macht de vergelijking kan doorstaan met de drie duitse groten Bayer, Hoechst en BASF.

In België bestaat er geen enkele scheikundige onderneming die inzake omzet of financiële middelen of technische mogelijkheden dit niveau bereikt. Dat kan geen toeval zijn. Dat moet te maken hebben met de leiding aan de hoogste top. Wat we hiermee bedoelen weet elke ingewijde : de enkele grote groepen, die de belgische nijverheid beheersen, zitten aan hun veel te traditioneel en grotendeels verouderd industrie-apparaat, en aan hun aandeelportefeuille die er verband mee heeft, zodanig vastgeklonken, dat ze geen gelegenheid hebben gevonden om vernieuwende initiatieven te nemen.

Alleen dank zij Solvay telt België altans één scheikundige groep met internationale werking.

Maar daaraan dient dan, ten eerste, toegevoegd dat Solvay klein is vergeleken met de echte europese big business van de branche.

Ten tweede moet gezegd dat in Solvay gedeeltelijk andere mensen en andere belangen zitten dan die van de Société Générale.

Ten derde dient onderstreept dat de uitgangspozities in België voor de scheikunde historisch veel gunstiger lagen dan in Nederland, zodat relatief de achterstand en de leemten van het ondernemersinitiatief in België nog erger zijn dan bij een eerste zicht blijkt.

Men mag bijvoorbeeld Zout-Organon destijds Zout-Ketjen, als kernen van organische en anorganische scheikunde niet overschatten : aanvankelijk was dat allemaal niet zo indrukwekkend. Maar men ziet hoe ver ze tans geraakt zijn.

(vervolg op blz. 4.)

EEN BEETJE ZALF

We zijn een tijdlang uit de ether geweest, om het in radioitermen te zeggen. Zo hebben we onze zeg niet kunnen hebben over bepaalde « gebeurtenissen » zoals de verheffing tot nationale held van Tour-winnaar Merckx. Waarom men eigenlijk Merckx niet uitgenodigd heeft, het militair defilee bij te wonen dat in de namiddag tot lafenis van de patriottieke Brusselaars de grote boulevards doortrok, is waarschijnlijk te wijten aan het allerlaatste restje gevoel voor maat bij onze officiëlen, die zich voor het overige verdrongen rond het wielerfenomeen. Er is zelfs een fikse ruzie geweest tussen de twee kultuurministers, om uit te maken wie van beiden het eerst de hand zou drukken van de biceps-Belg bij uitstek, bij zoverre dat Eyskens ten slotte verplicht was, de knoop door te hakken en te dekreteren dat ze « hem » tegelijk zouden ontvangen. Zo was de belgische eenheid alweer eens gered en kon de koning in alle gemoedsrust een afgelegde gele trui als nationaal geschenk in ontvangst nemen.

Het is niet de enige gelegenheid geweest, waarbij het officiële België zich de meewarige glimlach van de niet-aangestoken (of moeten we schrijven : niet aangeschoten ?) toeschouwers op de hals haalde. Er is de samenloop van omstandigheden tussen de landing van de Amerikanen op de maan en de nationale feestdag van België. Het scheelde weinig of sommige patriotards zagen in hun verbeelding de driekleur op de maan planten, doch zo attentievol zijn de Amerikanen niet en dus is het maar bij een heimelijke niet vervulde hoop gebleven.

Wie heeft trouwens de belgische nationale feestdag gevierd tenzij de officiëlen, die krachtens hun ambt of status het traditionele Te Deum, de officiële ontvangst en te Brussel het militair defilee moeten bijwonen ? Hoogstens zaten 's namiddags Belgen, die met hun vrije tijd geen raad wisten, voor het tv-toestel om er de routineuitzending van het defilee in kwestie te bekijken en 't verschil te leren tussen een tank en een gepantserde verkenningswagen of er enkele raketten te zien voorbijrijden, die we als kleine bondgenoot van onze grote broer van over de plas mogen aankopen.

NAAR MOSKOU

De tijd dat deze twee woorden een scheldkreet betekenden is voorbij. Vorig jaar nochtans kon men deze kreet nog in anti-russische betogingen horen toen de inval in Tsjecho-Slovakije de interventie-doktrine van Brezjnjev manu militari kracht bijzette. De verontwaardiging is sindsdien weggeëbt en België genoot vorige maand de eer, de eerste westerse minister van Buitenlandse Zaken op bezoek in het Kremlin te leveren, ons aller Harmel.

Onwillekeurig krijgen we het beeld voor ogen van de kikker, die zich opblaast wanneer men de opgeschroefde verslagen leest over deze Moskou-reis, die in het teken heet te staan van een verkenning naar de mogelijkheden van een europese veiligheidskonferentie, een der stokpaardjes van de oosteuropese kommunistische wereld, die dan toch op de een of andere manier een uitweg zoekt uit de drang der russische satellietstaten, min of meer een eigen, nationale politiek te kunnen voeren, vooral los van het ekonomisch en geestelijk kolonialisme, waaronder ze gebukt gaan. De komkommertijd zal er wel oorzaak van geweest zijn, dat dit bezoek grote, vette titels op de frontpagina's van onze kranten kreeg. Ze blokletteren wel een parijs modedefilee, waarom zou Harmel dan de « eer van pagina één » niet krijgen ?

Het is er ons niet om te doen, deze diplomatieke reis perse te kleineren. Elke poging, om een toenadering te bewerken, die de wereldvrede kan dienen, moet gesteund worden. Maar men zou toch maat moeten kunnen houden in de appreciatie en dat niet te kunnen schijnt nu wel het grootste belgische gebrek te zijn geworden. Van het vroeger spreekwoordelijk gezond verstand is op hoog niveau niet veel meer overgebleven, in zover men daar ooit gezond verstand aan de dag heeft gelegd, alleszins niet wat onze volksnationale verhoudingen binnen het kader van de eenheidsstaat België betreft. De Harmelreis voorstellen als een diplomatieke gebeurtenis van eerste rang zoals tal van bladen en instanties gedaan hebben is een van die steeds talrijker wordende overschattingen van het belgisch establishment. Een door een Vlaming beheerd ministerie van Buitenlandse Zaken, of een departement van Buitenlandse Zaken waar de vlaamse vizie beter aan bod zou komen dan tans, zou een flinke dozis understatement en zelfritiek enten op dergelijke initiatieven, wellicht met een positiever rezultaat. Het is in elk geval bewezen dat de heer Harmel als titularis op Buitenlandse Zaken geen hoogvlieger is en dat de frankofonen geen eigen voorbeelden kunnen aantonen, om te bewijzen dat ze het in de internationale wereld van de diplomatie zoveel beter kunnen dan de « vlaamse boeren ». Welke « boeren » tussen haakjes gezegd het op internationaal ekonomisch vlak aardig wat beter aan boord weten te leggen dan vele kollega's van bezuiden de taalgrens. Het is trouwens juist een van de grieven der vlaamse industriekapiteins dat de belgische diplomatieke vertegenwoordiging nog steeds veel te weinig is ingesteld op de belangen van het zakenleven en nog te veel neerkomt op een statusvertegenwoordiging. Als de Britten echter, die naast het Quai d'Orsay nog steeds als voorbeeld dienen voor de diensten van het Koningsplein, tans echter tot een radikale ommekeer van hun opvatting over de diplomatie besluiten, dan wordt het hoog tijd dat de belgische diplomatie verzaakt aan haar effektdiplomatie, voor zover men hier van effekt kan spreken. Wie insiders hoort spreken over Harmel hoort het woord « effekt » alleen in prejoratieve zin vallen.

beroepsHALVE bekeken

Minister Harmel schijnt bezeten te zijn door de begeerte, het « minstens even goed te kunnen doen als Spaak ». Spaak als voorbeeld nemen is al direkt onjuist, des te meer daar de man van Bell een veel langere tijd aan Buitenlandse Zaken heeft doorgebracht dan Harmel en de kunst verstond. zijn opgeblazenheid een tijdlang te kamoefleren. Harmel kan het natuurlijk ook niet helpen dat hij de panache van Spaak mist en evenmin kan prat gaan op UNO- en NATO-eretitels, maar men kan niet ontkennen dat veel van al dit grootscheeps gedoe potsierlijk aandoet, des te meer daar het ministerie van Buitenlandse Zaken niet of onvoldoende ingelicht blijkt te zijn over wereldkundig ongetwijfeld minder belangrijke zaken die echter veel nauwer onze belangen — of onze eer — raken.

België heeft in de week van zijn jongste nationale feestdag maar een slechte beurt gemaakt. En daar helpt in deze nuchtere tijd geen lievemoederen aan.. zeker ook niet het geklets over « het vaderland is in gevaar » welk wijsje eens te meer vorige week te Nieuwpoort werd gezongen.

Volksvergadering — deze keer echt van het volk — van de Marollen in het verzet.

(vervolg van blz. 3)

Het is met de Nederlandse scheikundige nijverheid zoals met de nederlandse siderurgie : er is een tijd geweest dat IJmuiden een zwakke broer was naast de traditionele belgische staal- en ijzernijverheid. Sedertdien is Nederland een staalproducent geworden die, dank zij eigen groei en verbindingen met het Roergebied, nog niet zoveel produceert als de waalse bedrijven, maar financieel veel gezonder is en technisch beter aan de markt aangepast. Inzake vooruitzichten heeft de nederlandse staalnijverheid niets te vrezen van Cockerill of Espérance - Longdoz.

● VERSTARDE MONOPOLEN

geen batig saldo

Dat kan geen toeval zijn. Het heeft te maken met verstarrings- en veroudereringsverschijnselen aan de top van het belgisch bedrijfsleven, zowel financieel als algemeen bedrijfsekonomisch.

We zouden een vergelijking kunnen maken tussen de opgang van Philips en de trage groei, of de verstarring of de achteruitgang en het verlies van onafhankelijkheid bij ACEC of MBLE.

De Nederlanders waren traditioneel geen volk van industriëlen en in zekere mate zijn ze het nog niet. Industrieel is België nog in meer dan in één bedrijfstak de Nederlanders de baas, maar de voorsprong is deerlijk ingekrompen en in sommige industrieën totaal verdwenen.

Met enige nijd jegens Nederland hebben deze bemerkingen niets te maken. Ons verheugt de industriële opgang van onze Beneluxpartner in hoge mate. Zijdelings strekt hij ook ons tot voordeel. Maar het mag ons niet verhinderen naar de oorzaken te zoeken van de verstarring, de slijtage en de gedeeltelijk afgeremde groei van zekere nijverheden in België.

Het initiatief, de financiële en technische aktiemiddelen en de overheidssteun zijn in België te veel aangewend ten gunste van verstarde machtsgroepen, die veel meer begaan waren met het stoppen van gaten in hun verouderd industrieel rijk (mijnen, chemie, siderurgie) dan met het uitwerken van nieuwe initiatieven in voorheen nog niet ontsloten of in zeer dinamische branches.

De koncentratie van zoveel financiële en industriële macht in handen van enkelen is ons noodlottig geweest in meer dan één opzicht.

Misschien komt er nu een fuzie tot stand tussen Solvay - en laten we zeggen U.C.B. (of wat daarvan nog overblijft...)

Wellicht zal de Société Générale wel verplicht zijn iets nieuws te doen, aangenomen dat ze er nog de middelen voor heeft.

Dan zal echter tevens het ogenblik gekomen zijn om te verhinderen dat nog meer ekonomische macht in handen van enkele groepen wordt gelegd zonder kontrole van de gemeenschap.

Die kontrole zou echter des te noodzakelijker zijn zijn omdat, zelfs inake efficiency en scheppingskracht, inzake initiatief en modern inzicht, het belgisch kapitalisme achter is gebleven op kapitalistische machtsgroepen in andere landen.

Fuzies en verderschrijdende koncentraties zijn fundamentele vraagstukken in alle landen. Ook in België. Maar in België zitten er nog speciale elementen in het dossier van de « big business », nl. hun soms onthutsende verstarring en hun eenzijdige konservatieve wellust. Zelfs op eigen terrein en in hun eigen belangensfeer.

Wat Vlaanderen betreft is de balans totaal negatief : de onvoorstelbare volksvervreemdheid van de big business, haar afzondering zowel inzake beleid en stoffelijk belang als geestelijk, kultureel en taalkundig zijn onvoorstelbaar .

Jegens geen enkel westeuropees volk heeft het kapitalisme aan de top een zo zware schuld op zich geladen als jegens de Vlamingen.

● VLAAMSE KINDEREN IN AFRIKA

" belgique de papa "

(red.) Het postbusadres in de republiek Boeroendi (zie onderaan artikel) is dat van « Solidariteit Zuiderkruis ». Vandaar uit wordt op de vlaamse openbare opinie langs alle kranten om (maar wij hebben er weinig van gemerkt!) beroep gedaan om op de belgische regering druk uit te oefenen ten voordele van de vlaamse kinderen in de vroegere belgische kolonies. En dat is beslist nodig. Wat de regering en meer speciaal minister Scheyven zich tegenover de nederlandstalige technische helpers veroorlooft is louter kolonialisme. De belgische kolonies zijn blijven bestaan, maar dan voor de Vlamingen en hun kinderen.

De vlaamse ouderkomitees in de Demokratische Republiek Kongo en in Boeroendi en Rwanda waarschuwen alle oekomstige technici voor de toestanden op onderwijsgebied die daar bestaan door de verantwoordelijkheid van de belgische regering. Er bestaan daar scholen die afhankelijk zijn van minister Scheyven. Zij omvatten meestal een lagere school, een lagere middelbare en soms ook een hogere ciklus. De belgische regering draagt de kosten voor de lagere afdelingen, maar de ouders moeten ongeveer twintig duizend frank per kind en per jaar betalen (naast de schoolbehoeften, de boeken, de verzekering, het vervoer) voor de hogere afdeling.

Deze scholen werden echter volledig in de vroegere koloniale geest opgevat en worden in diezelfde geest bestuurd. Dat wil zeggen dat er voor de Vlamingen eigenlijk niet gezorgd wordt. Dat betekent dat er ouders zijn die al een week na hun aankomst geen andere uitweg zien dan hun kinderen terug te sturen, met alle nadelige gevolgen. Want dat betekent nog grotere onkosten en vooral gezinsscheiding en een bedreiging voor de normale ontwikkeling van de kinderen. Natuurlijk ontstaan daardoor ook ongelijke beroepskansen voor de techniek zelf. Dit schijnt echter voor de zo humaan bezorgde minister Scheyven geen zorg te zijn. Voor de vlaamse kinderen van de belgische school te Boejoemboera weigerde de minister een derde leraar te sturen, terwijl hij er twaalf (inderdaad twaalf) over heeft voor de franssprekenden en daar zijn dan nog 36 buitenlandse kinderen bij. Tijdens zijn laatste bezoek aan deze school zei de heer minister als het ware verwonderd « Ah oui, il y a dans cette école des enfants belges et des flamands » (o ja, in deze school zijn er belgische kinderen en Vlamingen). De minister was blijkbaar zeer verbaasd dat dit soort « vreemdelingen » ook in Boejoemboera te vinden was.

« Solidariteit Zuiderkruis » vraagt dat alle toekomstige technici bij de ambassades in Brussel inlichtingen over de toestanden op onderwijsgebied zouden inwinnen en alleen te postuleren voor centra waar normale schoolmogelijkheden bestaan voor hun kinderen, er is immers geen enkele reden waarom zij deze voorwaarde niet zouden stellen. De Vlamingen in deze ontwikkelingslanden zijn trouwens tot elke mogelijke hulp bereid, nu al, en als zij uit het vliegtuig zullen stappen.

« Solidariteit Zuiderkruis » Postbus 1013 Boejoemboera, rep. Boeroendi, is bereid voor deze republiek aan iedereen per kerende post te antwoorden. Zoveel mogen we natuurlijk niet van de heer Scheyven verwachten. Hij moet waarschijnlijk nog eens gaan zorgen voor een heel vreemd land, want het is ten slotte normaal dat de Vlamingen in de vroegere kolonies verder worden gekolonizeerd. Als alle andere vormen van onrecht verdwenen zullen zijn heeft de heer minister nog gelegenheid om goed te doen.

" marolliens "

De strijd van de Marollenbewoners tegen de praktische vernietiging van wat er van hun pittoreske (ook krottenachtige) wijk overblijft werd met een eerste sukses bekroond. Het doet in deze tijd van naamloze regenten simpatiek aan, dat een groep van het « kleine volk » zich met sukses verzet tegen een aanvechtbare beslissing van hogerhand. We zien dat aan de hand van de quasi-algemene instemming waarmee de aktie van de Marollenbewoners tegen de vraatzucht van het Justitiepaleis van Brussel wordt gade geslagen.

De opschorting van de onteigeningsprocedure na brieven aan de bevoegde ministeries en aan het stadsbestuur van Brussel en na enkele spektakulaire doch vooral gemoedelijke en zeker niet van uilenspiegelse humor gespeende konferenties is dus een eerste stap tot wat sommigen de redding van oud-Brussel noemen. Het archief van het gerechtsgebouw zal vermoedelijk niet in het hart van de hoofdstad ingeplant worden. Wij en de meesten met ons zullen er niet om wenen.

Niet dat de Marollen geen behoefte hebben aan enige vernieuwing. Het is een krottenwijk met geurtjes en qua woonruimte zouden de Marollen een flinke restauratiebeurt best kunnen gebruiken. Dus liever restauratie dan afbraak, afbraak om de plaats te ruimen voor het zoveelste « funktioneel » gebouw waarmee Brussel zich de jongste jaren « siert », in zulke mate zelfs dat het stillaan een zielloze stad wordt. De huidige brusselse gemeentevaderen en de centrale besturen, die er huizen, schijnen in elk geval geen benul te hebben van de noodzaak aan groene zones in een grootstad en geven nog minder blijk van een minimum van respekt voor het historisch-estetische. Ook hier vieren wanorde en gebrek aan inzicht hoogtij.

De Marollen zijn nochtans de kern van de stad Brussel. Het verzet van zijn bewoners steunt echter niet alleen op historische of folkloristische overwegingen, het gaat bij velen van hen om hun boterham, die zij verdienen in de vele kafeetjes of op het Vossenplein, nog steeds een der aantrekkelijkheden van de hoofdstadzondag. In deze kern woonden en werkten eens een Breugel - die er « Pier den Drol » werd genoemd en die zijn naam, niet steeds terecht, geleend heeft aan de pleziermakerij, waarvan men o.a. in de Marollen duchtig de kunst verstaat - een Vesalius, die op het Galgenveld (tans Poelaertplein) de « grondstof » voor zijn nogal lugubere studie vond. De Marollen zijn dus de echte Brusselaars, en dat blijkt ook uit hun dialekt, dat een wonderlijke vermenging is van Nederlands en Frans, een bastaardtaaltje dat meteen ook de verwaarlozing en de onderdrukking van het nederlands element in deze eens heelnederlandse stad als het ware simbolizeert. Onze frankofone broeders kennen dan ook maar één houding tegenover de Marollen, deze van neerbuigende vriendelijkheid, die men heeft tegenover de geringen der aarde, die ze beschouwen als een folkloristisch restant van een nederlands verleden en om welks verdwijning ze in de grond niet zouden treuren. Het behoort echter vooralsnog tot de goede brussels-frankofone toon, dit verlangen te kamoefleren achter een begrijpende glimlach al dan niet gepaard met een glimp van genoegen omdat tenminste toch nog de « Marolliens » hun vreugde om de eerste overwinning met de « Brabaçonne » vieren. In hoever dat een uiting zou zijn van een « vif esprit national » dan wel een spontane aansluiting is bij de traditie, zeer goed mogelijk in deze nogal afgesloten wijk, laten we in het midden al opteren we voor de tweede veronderstelling. De « Marolliens » hebben op vele frankofone Brusselaars, die de teorie van de tweetaligheid halvelings erkennen doch daar in de praktijk feestelijk hun laarzen aan vegen, toch al dit voor, dat ze de praktische tweetaligheid belijden, op hun perskonferenties zelfs met opschriften, die in goed Nederlands waren gesteld. Een lesje van de « geringen » aan de « hoogmogenden » in wellevendheid en juist begrip en in de stad van de zogenaamde onomkeerbare verfransing.

Int.

Op hun beurt zijn de foorkramers tot de kontestatie overgegaan. Ter gelegenheid van de brusselse kermis lieten zij het stadsbestuur en iedereen die het wou weten lezen dat Brussel te happig is naar « groot geld ».

BENELUX-DOORNROOSJE

In Benelux-verband hebben de regeringen van België, Nederland en Luxemburg een ministerieel stimuleringskollege opgericht om de Benelux enkele vorderingen te doen maken.

Van belgische zijde maken van dit Stimuleringskollege deel uit : de heer L.E. Troclet, oud-minister van Arbeid en Sociale voorzorg en de heer A. De Schrijver, minister van Staat. De ridders die Doornroosje moeten wakker zoenen...

HEEFT DE ADEL NOG ZIN ?

In « Gazet van Antwerpen » (12-13 j.l.) verscheen een lezenswaard artikel over de adel.

Opvallend is de vraag : « Moet men nog personen in de adel opnemen of niet ? » .

Op enkele uitzonderingen na genieten edellieden in Vlaanderen geen al te beste faam. In een aantal ambten en beroepen nemen zij een invloedrijke pozitie in, geschraagd op onderling dienstbetoon. Het zakenleven versiert graag zijn raden van beheer met dragers van adellijke titels ofschoon zij niet altijd veel kapitaal inbrengen en nog minder bekwaamheid in de beleidsvoering. Het grootgrondbezit dat sommige adellijke geslachten van vóór de Franse Revolutie bezitten, komt de gemeenschap niet ten goede en wordt door de eigenaars zelfs tegen het algemeen belang in gebruikt door verkavelingen zonder zin.

De adel is volksvreemd (op zeldzame uitzonderingen na) en speelt een opvallend geringe kulturele rol.

« SOUILLURE »

De adel is een franstalige « kaste » zelfs zo dat grote Vlamingen die er in opgenomen werden (ook weer op uitzonderingen na) spoedig verfransten en verloren gingen als mogelijke voorgangers van hun volk.

In Nederland en in skandinavische landen (ook koninkrijken) worden geen nieuwe adeltitels meer gegeven !

In België mag de vorst adelstitels verlenen naar goeddunken. In feite doet hij het op advies van de raad van adel. Momenteel zijn er twee vakatures in deze raad.

Het schijnt dat de oude voorzitter van het ekskluzief franse gezelschap in principe twee Vlamingen zou willen benoemen. Er bestaan wel enkele echte(!) vlaamsvoelende en bekwame edelen (die overigens hun titel weinig of niet ten toon spreiden !). De leden van de raad staan halsstarig tegen iedere vlaamse aanwezigheid (souillure of bevuiling !) geschaard rond de man die er als direkteur fungeert, zonder enig universitair einddiploma. Zijn enig diploma is zijn Vlaminghaat...

KLEINE MISERIE VAN GROOT KULTUURMINISTER

Onze grote kultuurminister Frans Van Mechelen is nogal verveeld met de reklamaties van de licentiaten en regenten lichamelijke ontwikkeling. Zij oordeelden dat de direkteur van een Sportcentrum (namelijk te Elsene) normaal een gediplomeerde in de lichamelijke opvoeding moet zijn. Mis ! De minister benoemde een kandidaat, die deze titel niet heeft maar de zoon is van een kandidaat op de lijst Van den Boeynants vorig jaar. Deze vader is overigens de man die voor de heer Van Mechelen de voorzitterszetel van de Bond der Grote en Jonge Gezinnen warm houdt, gelet uiteraard op de minder stabiele « bijverdienste » van minister. De 170.000 fr. van bondsvoorzitter is minder dan de 800.000 fr. ministeriële wedde maar is de wedde voor een vastere job.

GOED INGELICHTE MINISTERS

Onze Harmel, die na zijn Moskou-reis als de grote verkenner van de europese veiligheidskonferentie pozeert, doet zijn reputatie van « goed » ingelicht minister voorts alle eer aan. Nadat hij reeds in zijn hemd stond met de zgn. spionage-geschiedenis op Buitenlandse Zaken en ook met zijn ontkenning van belgische wapenleveranties aan Nigeria voor schut stond, maakte hij zich nu weer extra-belachelijk door met de vette os Bomboko te Brussel te paraderen, precies op het ogenblik dat deze door Mobotoe als minister aan de dijk werd gezet ! Ook Vanaudenhove sloeg er naast toen hij orakelde dat na Tsjombé's dood alles stabiel was in Kongo. Waarvoor beschikken die excellenties eigenlijk over ambassades, telexdiensten en « geheime diensten ? »...

Ter verontschuldiging (sic) voor deze heren moge misschien gelden dat ze slecht ingelichte kranten lezen. En vergeetachtige kranten. Want het ene jaar spuiten deze (meestal franstalige brusselse) kranten hun frontpagina's vol anti-russisch gift om het jaar nadien te gebaren alsof er nooit een Jan Pallach heeft bestaan. Of nog kolommen vol over « held » Schramme en de « voorlopige regering Monga » tegen de « moordenaar van Kinsjasja » en het jaar nadien over de « avonturier Schramme »...

Boven een wegtunnel te Steenokkerzeel, waaronder de weg Tervuren-Mechelen loopt, wordt tans de baan van de luchthaven van Zaventem verlengd. Weldra behoort bovenstaand beeld van auto en luchtreus tot de dagelijkse « sleur »...

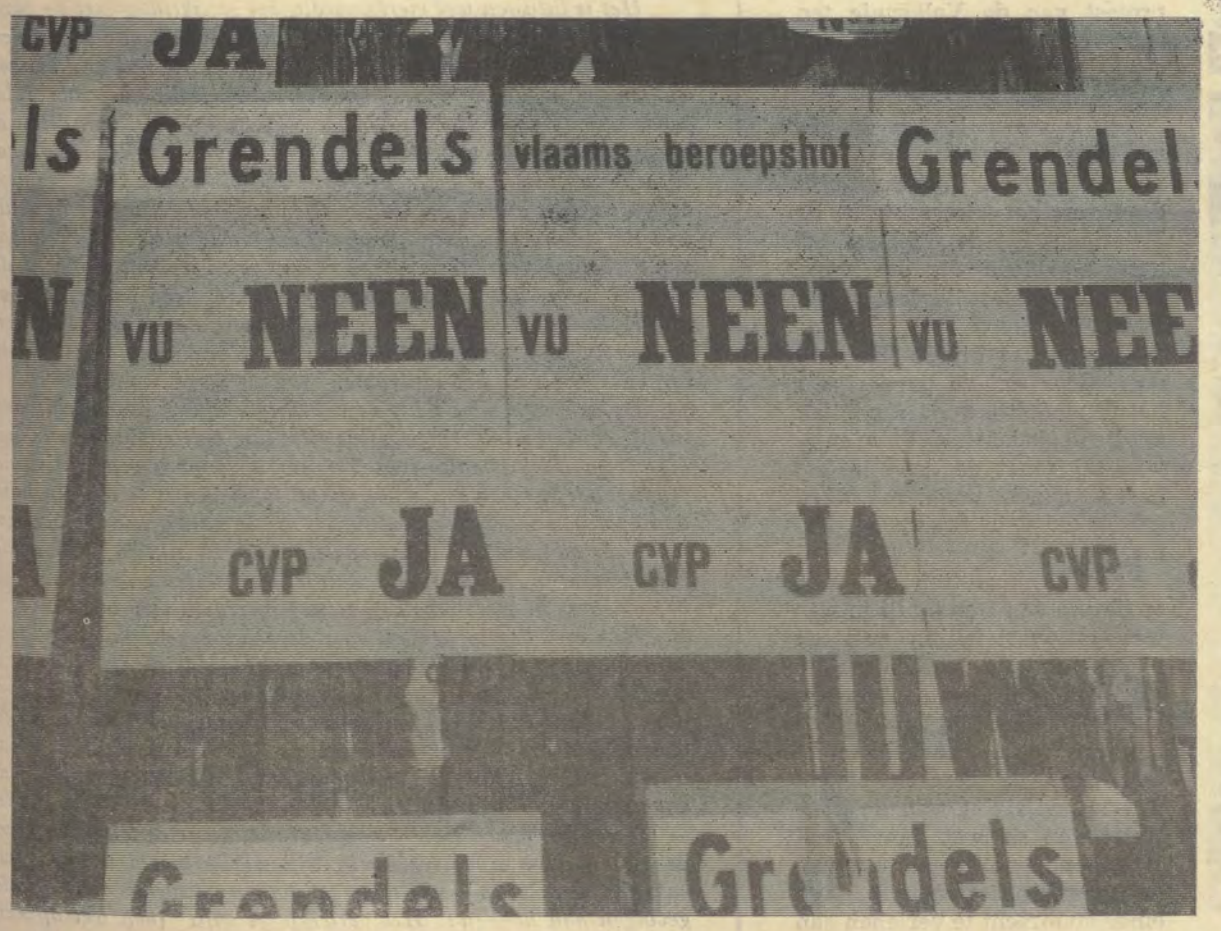

De C.V.P. heeft gepoogd — zonder sukses — de houding va de Volksunie in de kwestie van de beroepshoven als een uiting van negativisme voor te stellen. Te St Niklaas wou de C.V.P.-propaganda dat met affiches doen. Prompt zette de plaatselijke Volksunie er de puntjes op de i's door een kleine korrektie-affiche aan te brengen. Het rezultaat ziet U hierboven.

broeders ?

De indische schrijver Moelk Radsj Anand vertelt in een mooi geschreven verhaal hoe een van de meest vooruitstrevende pogingen om de wetenschappelijke kennis van de mens en de verzoening tussen alle levenden te bevorderen verliep.

Radsja Radsjesjwar Rao, de heer van Hanoemanpoer in Midden-India, was zeer fier op zijn oud geslacht dat afstamde van Hanoeman, de god der apen. Tijdens zijn opleiding aan de technische hogeschool onderging hij nogal sterk de invloed van Darwin en Spencer, en zo kwam het dat hij bij zijn troonsbestijging een uitvoerige, wetenschappelijke voordracht hield over het Darwinisme. Met bewondering en verbazing werd hij beluisterd en toegejuicht.

De grenzeloze verbazing over de wonderen van de wetenschap en de bewondering voor zijn wijsheid kwam pas toen hij vertelde dat het in de toekomst mogelijk zou zijn de « mensapen » uit de bomen te halen en ze te leren rechtop te lopen en ze in de militaire scholen tot soldaten te laten opleiden. Als ze rechtop liepen zouden hun hersenen beter van bloed voorzien worden en zouden deze apen een beter zenuwstelsel ontwikkelen. Natuurlijk was het volk zich op dat ogenblik niet duidelijk bewust van de volledige betekenis van deze wetenschappelijke voordracht.

Dit begrip ontstond stilaan toen de koning bepaalde dat de helft van het inkomen van het rijk voorbehouden werd aan de apen. Eerst meende men dat dit een grap was, maar dat was het niet. En zo gebeurde dat na enige tijd de apen bijna rechtop zaten, met een rechte rug en een naarvoorgestoken kin als waren zij door de goede voeding tot een intellektuele rijpheid gekomen. Maar de boeren zaten met het hoofd in de handen, en vielen soms om van honger. Het was duidelijk dat de apen vooruitgingen, en dat de mensen het niet konden halen.

Toen had een pijnlijk incident plaats. Een jongen die Gopal heette veegde enkele graankorrels samen in de koninklijke graanschuur om die mee naar huis te nemen toen een aap hem in de hand beet. Er had bloed gevloeid, en er kwam een volksopstand, vooral van jongeren. Maar de Radsja behaalde gemakkelijk de overwinning. Als dan de oudsten en de jongsten begonnen te sterven van honger trok een afvaardiging van ouderen naar de Radsja, maar om wetenschappelijke en politieke redenen bleef deze onverbiddelijk : mensen en apen zouden als broeders leren leven ! De Radsja zag de moeilijkheden wel en dacht er over een verhandeling te schrijven voor de Amerikanen om hen uit te leggen dat apen zo goed konden geschoold worden dat zij pasten in de militaire akademie van Westpoint. Maar de Radsja kende toch niet genoeg Engels !

Toen kreeg de jonge Gopal een zeer menselijke, zij het ook on-wetenschappelijke inval. Met enkele kameraden bracht hij de zoon van de barbier er toe enkele scheermessen mee te brengen. En dan gaven zij voor de apen een demonstratie hoe men zich « scheren » kon, en zich tot slot een diepe snee in de keel trekken. Een eerste, waarschijnlijk de knapste aap volgde het «voorbeeld» van Gopal na, en viel dood neer. En toen was er geen houden meer aan : spoedig lag een groot aantal van de neven van de Radsja dood voor de koninklijke graanschuur. De weg naar het graan was spoedig vrij, en zelfs de lafsten kropen uit hun hutten om er van te profiteren.

Mismoedig en verslagen dacht de Radsja terug aan zijn vroeger plan en stuurde een telegram naar Amerika. En het antwoord kwam onmiddellijk : zijn proeven kwamen overeen met de teorie van een beroemde universiteitsprofessor, aan de jonge prins werd een studiebeurs aangeboden om zijn onderzoekingen voort te zetten.

En zo weten we nog altijd niet of de apen onze broeders zijn, of alleen maar verre neven. Want deze achterlijke boeren verkozen hun eigen leven boven de vooruitgang van de wetenschap.

NEMROD

Wij nazijn

vlaams nationaal

AMERIKA ARM OF KORTZICHTIG

Bij gelegenheid van de maanreis van Apollo 11 hebben de U.S.A. propagandadiensten een luxueuze brochure (50 blz.) aan alle vooraanstaanden in België gestuurd : « L'Homme sur la Lune» Op aanvraag bleek eveneens een « Man on the Moon », voorhanden, maar blijkbaar geen nederlandse publikatie.

Zijn de Amerikanen te arm om hun propaganda ook tot de 20 miljoen Nederlandstaligen te richten of is de U.S.A. propagandadienst te Brussel onwetend dat er Vlamingen in België leven ?

CHARLEROI WORDT NOG STEEDS VERDEDIGD

Naar aanleiding van de tussenkomst van kamerlid Coppieters om Leuven-Frans in de buurt van Charleroi te vestigen, antwoordde het Rassemblement-lid Knoops dat hij de steun van Coppieters weliswaar niet nodig had maar van zijn kant beaamde dat de echte Walen niet willen weten van Ottignies, een brusselse verwezenlijking en dat Wallonië zich niet voldaan acht tenzij door een nieuwe universitaire vestiging in het hart van Wallonië, waarvoor zij de nodige miljarden opeisen.

De Walen hebben geen ongelijk. Het is de vlaamse C.V.P. die uit koppigheid de miljarden tegen Ottignies wil aangooien om er voor de brusselse van den Boeynantsmensen een « Neue Stadt » te bouwen.

Een deel van de winstkoek van de grondspekulatie wordt dan wel « eerlijk » verdeeld tussen konservatieve partijbazen.

OPVOLGER ?

In februari van volgend jaar wordt de nieuwe voorzitter van het Verbond van de Belgische Nijverheid gekozen. De huidige voorzitter De Staerke neemt dan ontslag. Heel waarschijnlijk zal Pol Provost de enige kandidaat zijn. De heer Provost is voorzitter van het Vlaams Ekonomsich Verbond. Een vooraanstaand Vlaming die in aanmerking komt voor een belangrijke funktie. Wij hopen dat hij als een degelijk Vlaming deze funktie vervullen zal.

ZALEN VOOR BEJART

Sinds de brusselse Vrije Universiteit (de beide afdelingen) geweigerd heeft een zaal te bouwen voor het ballet van Bèjart regent het als het ware aanbiedingen vanwege brusselse burgemeesters. Simonet van Anderlecht, die voorzitter is van de raad van beheer van de universiteit, wil door zijn aanbod als burgemeester de weigering van de raad van beheer doen vergeten. Maar ook Fallon van St Lambrechts-Woluwe en Piret van Etterbeek zijn kandidaat bouwers geworden. Niets tegen ballet en dansen, maar heeft iemand ooit een dergelijke vloed van aanbiedingen gekend als het er om gaat een of ander tehuis voor sukkelaars te bouwen ?

NAIEVE HOOP

Toen bekend werd dat volksvertegenwoordiger Jan Verroken tijdens de vakantie, ergens aan de Azurenkust, een franstalige toespraak had gehouden was daar natuùrlijk geen enkele Vlaming verbaasd over. Waarom ook ? Maar de franstalige bladen geraken niet over hun eigenlijk komische verwondering heen. Daarop heeft de brave Jan een lange brief geschreven aan de redakties van de « Libre Belgique » en van de « Soir » om uit te leggen dat zo'n toespraak iets heel normaals is en dat hij, volksvertegenwoordiger Verroken, nooit iets heeft gezegd of geschreven tegen de franse kultuur. Van beide redakties heeft hij meer bittere dan zoete randbemerkingen gekregen. En van de « Soir » nog de bitterste van allemaal. Het is altijd lofwaardig ook zijn vijanden de hand te reiken, met een vriendelijke glimlach als het kan, maar het is wel heel naïef, na al die ondervinding gedurende zoveel jaren, te hopen dat die hand zo maar vriendelijk zal aanvaard worden.

Een beeld dat past in deze vakantiedagen : bezoek aan de dierentuin. Wie zijn hier echter de toeschouwers en degenen, die bekeken worden ?

Een dag vroeger

We maken er onze medewerkers op attent dat ons blad volgende week naar aanleiding van de feestdag van 15 augustus een dag vroeger moet gedrukt worden. Mogen we hen vriendelijk verzoeken daar rekening mee te houden en hen vragen, hun kopij minstens een dag vroeger dan gewoonlijk in te sturen ? Waarvoor bij voorbaat hartelijk dank.

V.U.-WETSVOORSTEL WORDT WET

In september jl. diende senator van Haegendoren zijn voorstel van wet tot het verlenen van het kiesrecht aan 18-jarigen, ook aan militairen, in.

De gewone obstruktie van de meerderheidspartijen tegen wetsvoorstellen van de oppozitie had als gevolg dat de behandeling van dit voorstel steeds werd uitgesteld... en zulks om een waalse socialistische senator de gelegenheid te geven zelf een voorstel in te dienen. Daar deze man terzelfdertijd de voorzitter is van de kommissie van Binnenlandse Zaken, aarzelde hij niet om cinisch aan zijn eigen voorstel de voorrang te verlenen. De beruchte minister Harmegnies leende zich tot dit spelletje... zodanig dat, alle protest van de Volksunie ten spijt, het voorstel de weg opging van een « voorstel van Cauwenbergh ».

Het is overduidelijk dat de traditionele partijen niets te winnen hebben bij de uitbreiding van het kiesrecht tot de 18-jarigen. Bij de publieke bespreking bleek dit overigens. Recente opiniepeilingen wijzen steeds opnieuw uit dat de Volksunie het bij de jongeren doet. Geen enkele partij heeft het uiteindelijk durven publiek afwijzen zodat het Volksunie-voorstel « met de dood in het hart » quasi unaniem werd goedgekeurd in Senaat en Kamer.

Er zijn nu wetten gekomen op datum van 1 en 2 juli jl. nl. : wet tot vaststelling van de kiesgerechtigde leeftijd op 18 jaar voor de gemeenteraden; wet tot vaststelling van de leeftijd van verkiesbaarheid op 21 jaar voor de gemeenteraden; wet tot wijziging van de kieswetten en de wet van 3 juni 1964, houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, ten einde stemrecht te verlenen aan de dienstplichtige onderofficieren, korporaals en soldaten in aktieve dienst.

WIJ in nederland

Reeds eerder waren pogingen in het werk gesteld om een kombinatie tot stand te brengen tussen AKU en de Nederlandse Staatsmijnen die zich immers ook hoe langer hoe meer op chemisch terrein aan het bewegen zijn. De besprekingen daarover ketsten echter verleden jaar af, naar het schijnt tegen de zin van AKU. Er is daarover nogal wat te doen geweest, vooral omdat de nederlandse staat belangen heeft in de mijnen. Met name werd de vrees uitgesproken dat partikuliere belangen zouden gaan overheersen, waardoor de overheid wel eens in een lastig parket zou kunnen geraken. Merkwaardig is dan ook wel dat nu weer van verschillende zijden wordt aangedrongen om ook de Staatsmijnen op te nemen in de nieuwe fuzie, waarmee dan de drie belangrijkste nederlandse chemie-grootbedrijven onder één dak zouden komen te vertoeven. De toekomst moet uitwijzen of dit idee werkelijk te verwezenlijken is.

Het is intussen wel merkwaardig dat gelijktijdig met de fuzie AKU-KZO aan andere fronten der ekonomie malaise-toestanden optreden. Zo moet de nederlandse textielindustrie nog altijd zwaar boksen tegen buitenlandse konkurrentie (Italië bij voorbeeld, maar ook de oost-europese landen). Een uitvloeisel van dit zware gevecht was de aangekondigde sluiting van een befaamde katoenspinnerij in Tilburg, waardoor ruim vijfhonderd werknemers zullen worden ontslagen. De betreffende spinnerij maakt deel uit van de Koninklijke Nederlandse Textiel-Industrie die in totaal aan meer dan zevenduizend arbeiders werk verschaft. Volgens de direktie moest het tilburgse bedrijf wel stilgelegd worden omdat anders de andere fabrieken van de vennootschap in moeilijkheden zouden kunnen raken. Daarom koos de direktie voor « het minste kwaad », zoals zij het uitdrukte.

Op te merken valt bij deze bedrijfssluiting dat hierbij ook meespeelt de veroudering van de tilburgse textielfabrieken in het algemeen. De brabantse stad Tilburg is vanouds een textielcentrum geweest, maar een groot aantal fabrieken is te lang in handen gebleven van bepaalde families die te weinig oog hebben gehad voor de noodzaak van modernizering. Er zijn in Tilburg de laatste jaren al heel wat textielfabrieken gesloten en volgens onze betrouwbare informaties staan er nog meerdere zeer zwak voor.

Kan men begrip hebben voor de ekonomische noodzaak van « uitzuivering » van eerder noodlijdende bedrijven, spijtig is daarbij dat telkens grote groepen arbeiders het slachtoffer worden. Zo wordt er nu in Tilburg op gewezen dat zeker driehonderd van de ontslagen werknemers aan de slag kunnen in andere fabrieken van dezelfde vennootschap. Maar dat betekent dan wel dat het grootste deel van deze driehonderd — met hun gezinnen — moeten verhuizen naar Twente. Hetzelfde geldt trouwens voor de buitenlandse arbeiders die in Tilburg werkzaam waren. Men kan zich voorstellen wat een dergelijke overplaatsing voor sociale gevolgen kan hebben ! Het verschijnsel wijst toch wel op een zwakke plek in de ekonomie, in het kapitalistische sisteem liever gezegd. Het lijkt ons een bedenking die bij alle lof voor de chemische « reuzen-fuzie » toch wel geplaatst mag worden.

(jeeveedee) Kunstzij, papier, soep, eau de cologne, kunstmest en honderd-en-een andere van de meest uiteenlopende artikelen zullen in het najaar van een en hetzelfde concern betrokken kunnen worden wanneer de grootste zakenfuzie die ooit in Nederland tot stand is gekomen, haar definitieve beslag zal krijgen. Het gaat om de Algemene Kunstzijde-Unie (AKU) en Koninklijke Zout-Organon (KZO), twee op zichzelf al grote concerns die druk aan het onderhandelen zijn over een volledig samengaan.

Het nieuws daarover was de « topic » van deze zomerdagen. Het gaat immers om niet minder dan honderdduizend arbeiders (van wie velen in het buitenland) en om een omzet van liefst zes miljard gulden oftewel 84 miljard franken.

Moesten we de bedrijven gaan opsommen die in handen zijn van AKU en KZO, dan zouden we minstens de hele ruimte nodig hebben die de redaktie van « Wij » voor onze korrespondentie uit Nederland beschikbaar stelt. Volstaan we daarom met de vermelding dat het gaat om honderden fabrieken in tientallen landen (Canada, de States en Japan even goed als Zuid-Afrika, Finland en Oostenrijk) en dat ook in België verschillende bedrijven deel uitmaken van het nieuw te vormen concern, zoals diverse meelfabrieken, het levensmiddelenbedrijf Zwan in Schoten bij Antwerpen, enz. Het gaat dus om een reusachtig blok, en daarmee komt voor het eerst in Nederland een ekonomische groepering tot stand van het formaat van machtige amerikaanse of duitse concerns zoals Dupont, Bayer of Hoechst.

Was de aankondiging van de AKU-KZO-fuzie «groot nieuws», helemaal onverwacht is het toch ook weer niet gekomen. De twee partners bewegen zich immers sterk op het terrein van de chemie, en het is bekend dat zich juist in deze tak van industrie de laatste jaren grote kombinaties aan het vormen waren. Met name de amerikaanse, engelse en duitse chemische industrieën hebben een enorme groei meegemaakt en drongen met hun bedrijven door tot in de havengebieden van Nederland en België, « als het ware op de stoep van onze eigen chemische industrie » zoals één van de grote nederlandse dagbladen het uitdrukte. Deze ontwikkeling heeft uiteraard op de achtergrond gestaan van de onderhandelingen in Nederland, met name in Arnhem, waar de hoofdkantoren zowel van KZO als van AKU gevestigd zijn. In feite was de vorming van het nieuwe concern onontkoombaar. Allerwege worden voortdurend nieuwe technische vindingen gedaan en tegelijk breiden de markten zich uit als gevolg van de internationale opzet van de grote bedrijven en onder invloed van bij voorbeeld de Europese Ekonomische Gemeenschap en andere ekonomische verbonden. In zulke omstandigheden kunnen bedrijven van (relatief !) bescheiden omvang moeilijk de konkurrentie met de grote bazen volhouden. De aanstaande fuzie is dan ook een logische zaak.

« VLAMING. . . WAAL ZIJN SLECHTS VOORNAMEN. BELG IS ONZE FAMILIENAAM ». MET DAT VERSJE TRACHTTE MEN VLAANDEREN EN WALLONIE STEEDS ZOET TE HOUDEN. BELGIE WEIGERT NOCHTANS DEZE VOORNAMEN IN ZIJN BEVOLKINGSREGISTER IN TE SCHRIJVEN.
HOE KAN MEN « GEMEENSCHAPSPROBLEMEN » OPLOSSEN ZONDER DE « GEMEENSCHAPPEN » WETTELIJK TE ERKENNEN ?

DE SUBNATIONALITEIT

EEN KONKREET FEDERALISTISCH WETSVOORSTEL

Op datum van 13 mei j.l. werd door van Haegendoren, Baert en Jorissen een wetsvoorstel ingediend « tot instelling van een vlaamse, waalse en duitse subnationaliteit en afzonderlijke inschrijving in de bevolkingsregisters ».
Nieuw is de idee niet. Jaren geleden pleitte C.V.P.-kamerlid Leo Lindemans voor deze sub-nationaliteit, maar sedertdien hoort men in dit opzicht van hem niets meer.
Bij de bespreking van de toen niet gehertoginnendaalde taalwetten in de Kamer diende de Volksunie amendementen in tot afzonderlijke inschrijving in bevolkingsregisters.

Wat schuilt er in het woord ?

Een waalse vriend van de « Rassemblement » deelde mij mede dat hij de gekozen term « sub-nationaliteit » niet juist vindt.

Het zou zijns inziens moeten zijn : « citoyenneté belge » en « nationalité flamande et wallonne », dus « staatsburgerschap » en « nationaliteit ».

Principieel is zulks juist op de graat. Juridisch wordt de term «nationaliteit» gebruikt in de zin van « staatsnationaliteit » en daarom is het woordgebruik « sub-nationaliteit » te verdedigen.

Wij gebruiken de term « waalse » subnationaliteit voor de Franssprekenden. Een franssprekend Brusselaar moet zich « waal » durven noemen evenals een Limburger, die niets te maken heeft met het aloude graafschap Vlaanderen, zich nu toch wel Vlaming weet. Er leven in België twee gemeenschappen en geen drie en zeker geen vijf of zeven.

Het rezultaat van de voorgestelde wet wordt niet in gevaar gebracht omdat de gebruikte term niet radikaal genoeg zou zijn... en op het rezultaat komt het aan.

Het klinkt nog steeds wat ketters en strafbaars voor een aantal brave gelovige zielen te belijden dat men eerst Vlaming is « dien God Vlaming schiep ». « Vlaming of Waal dat bestaat niet... wij zijn Belgen » is nog steeds de taal van de identiteitspapieren.

Door de Slag der Gulden Sporen te herdenken doet men wel wat Koning Albert zei en men mag dan wel voor 't Vaderland sterven maar eigenlijk blijft de Vlaamse Leeuw toch ergens een inciviek beest.

Zich officieel in de akten als Vlaming vermeld weten, zou het aktief Vlaming zijn bij de gewone man bevorderen.

Ons aanzien in de hoofdstad en ons bestaan in het buitenland zouden meteen erkend zijn.

Het zou volstaan dat de 5 ½ miljoen Vlamingen eenvoudig weg als Vlaming handelen opdat enkele tienduizenden « flaminganten » overbodig zouden worden.

De sub-nationaliteit is een bazuin van Jericho die vele muren van onbegrip zou doen in mekaar storten.

Het vastleggen van de sub-nationaliteit

Hoe zou het geschieden ?
Het wetsvoorstel zegt :
« Naar gelang zij hun woonplaats hebben in het nederlandse, franse of duitse taalgebied, krijgen de belgische staatsburgers de vlaamse, waalse of duitse sub-nationaliteit, voor zover zij daar geboren zijn of er sedert meer dan 10 jaar wonen.

Een meerderjarig staatsburger die niet in het taalgebied geboren is en er minder dan 10 jaar woont, legt een schriftelijke verklaring af ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand, waarin hij keuze doet van sub-nationaliteit. »

Dit betekent dat een Waal of een Brusselaar die nog geen tien jaar te Antwerpen woont de waalse sub-nationaliteit mag kiezen... maar met alle gevolgen van dien zoals wij zullen zien.

De moeilijkheid is Brussel !

Het voorstel zegt verder :

« De belgische meerderjarige staatsburgers woonachtig in het gebied Hoofdstad-Brussel en geboren in het nederlandse of franse taalgebied krijgen de sub-nationaliteit van het gebied waarin zij geboren zijn, indien zij sedert meer dan 15 jaar in het gebied Hoofdstad-Brussel wonen.

« De andere belgische staatsburgers wonende in het gebied Hoofdstad-Brussel, kiezen de vlaamse of de waalse subnationaliteit ».

Het is niet wenselijk ware Franstaligen te Brussel als Vlaming in te schrijven. Wij nemen dan ook aan dat geboren Brusselaars of zij die er reeds geruime tijd wonen hun sub-nationaliteit kiezen.

Zal dit als gevolg hebben dat een aantal oude vlaamse inwijkelngen aan hun Vlaming-zijn verzaken ?

Deze open vraag moet aan de open vrije keuze worden gelaten op gevaar af dat het aantal Vlamingen te Brussel geringer zou zijn dan het wezenlijk is.

Is het geen gezonde operatie een niet op te halen verliespost af te schrijven bij definitieve afrekening ?

Verdient de officiële realiteit van een vlaamse gemeenschap van 300.000 mensen te Brussel niet de voorkeur op de statistische pretentie dat er te Brussel 500.000 Vlamingen leven, als wij toch weten dat er daar velen onder zijn die nu eenmaal « Waal » verkiezen te zijn.

En het is nog de vraag of zij zich als Waal' zullen aandienen, eens dat zij voor de keuze staan !

Er wordt nog bepaald dat minderjarigen de sub-nationaliteit van hun vader krijgen en dat vreemdelingen die de belgische staatsnationaliteit bekomen, de sub-nationaliteit krijgen van het gebied waar zij hun woonplaats hebben. Hebben zij hun woonplaats te Brussel, dan kiezen zij hun sub-nationaliteit.

Wettelijke gevolgen

Het verwerven of kiezen van de subnationaliteit heeft een aantal wettelijke gevolgen.

« Staatsburgers die op het ogenblik van het van kracht worden van deze wet als ambtenaar of anderszins een vaste betrekking bekleden in officiële diensten, leerkrachten in nederlandstalige, franstalige of duitse officiële of gesubsidieerde onderwijsinstellingen, leden van de rechterlijke orde, de griffies en de parketten evenals leden van de strijdkrachten en zij die behoren tot de administratieve diensten van de strijdkrachten, hebben de sub-nationaliteit overeenkomend met het taalkader of de taalrol waartoe zij behoren. De officiële centrale diensten gebruiken tegenover partikulieren de taal van hun sub-nationaliteit.

« Betreft het aangelegenheden die een heel gezin aangaan, dan gebruiken zij de taal van de sub-nationaliteit van het gezinshoofd. »

Een partikulier wordt door de centrale officiële diensten alleen verstaan in de taal van zijn sub-nationaliteit, terwijl de gewestelijke en plaatselijke officiële diensten alleen de taal kennen van hun gebied.

Private bedrijven worden door de overheid alleen bediend in de taal van het gebied waar zij gevestigd zijn.

Duidelijker gesteld : een Antwerpenaar van vlaamse sub-nationaliteit of een antwerps bedrijf zijn voor de overheid ipso facto Nederlandstalig. Een Waal kan te Antwerpen, een Vlaming kan te Luik bij de plaatselijke diensten alleen terecht in de taal van de streek (behoudens individuele hoffelijkheid die bij de Vlamingen wellicht groter zal zijn dan bij de Franssprekenden).

Een Waal te Antwerpen woonachtig, die zijn sub-nationaliteit wenst te bewaren, is aldaar « sub-nationaal » een vreemdeling maar als belgisch staatsburger wordt hij door de centrale diensten in zijn taal behandeld, als hij het vraagt.

Het belangrijkste wettelijke gevolg is wel :

« In Brussel-Hoofdstad is de onderwijstaal het Nederlands of het Frans naar gelang van de sub-nationaliteit van het kind. Telkens wanneer het taalstelsel van het kind bepaald wordt door de taal van zijn sub-nationaliteit, mag een schoolhoofd slechts tot inschrijving in een bepaald taalstelsel overgaan op voorlegging van een uittreksel uit de bevolkingsregisters waarin de sub-nationaliteit van het kind wordt vermeld.»

Voor de vlaamse kinderen (te Brussel) die onwettelijk in franse klassen terecht kwamen wordt gedurende één jaar een « transmutatie »-stelsel vooropgesteld.

Politieke gevolgen

Het wetsvoorstel bepaalt dat « kiesgerechtigde staatsburgers die behoren tot een andere sub-nationaliteit dan diegene overeenkomend met de taal van de gemeente waar zij hun domicilie hebben, in die gemeente niet ingeschreven worden op de kieslijsten .

Zij behoren tot het kieskollege van het arrondissement, resp. de gemeente Brussel en worden in de gemeente Brussel op een afzonderlijke kierzerslijst geplaatst. »

Wij weten dat de brusselse Vlamingen het minder prettig vinden dat een aantal harde franskiljons het elektoraal potentieel van de anti-Vlamingen te Brussel komen versterken.

Eerst en vooral valt nog te zien hoeveel franskiljons deze weg willen inslaan. Andersdeels moet men bereid zijn te aanvaarden dat enige juridische discriminatie ten aanzien van staatsburgers onverdedigbaar is. Ieder burger kiest voor gemeente, provincie en parlement; men mag dit recht aan niemand ontnemen.

Sociologisch is het franskiljonisme in Vlaanderen een verlengstuk van het « bruxellisme » en dus logisch dat de franskiljons bij de bruxellisten worden gerekend.

Nogmaal ! Het komt er minder op aan. « hoe talrijk » de Vlamingen te Brussel zijn, dan wel dat zij in de hoofdstad van een vlaamse gemeenschap deel uitmaken.

Het is perfekt logisch dat burgers die in een streek, sub-nationaal gezien, vreemdelingen zijn, daar over hun politieke rechten niet beschikken. In « Le Soir » las ik nog dat men in Zwitserland ernstig overweegt de franstalige Jura als afzonderlijk kanton te erkennen. Officieel wordt het daar ook zo gesteld dat de duitstalige inwijkelingen in de franse Jura niet mede stemmen. De franstaligen in de randgemeenten (van waalse sub-nationaliteit) zouden naar zwitserse opvatting daar geen kiesrecht hebben. Aanvaarden zij echter de vlaamse sub-nationaliteit, dan doen zij dat met de gevolgen van dien.

De rechten van de mens

De Keure van de rechten van de mens zegt dat ieder wereldburger het recht heeft van nationaliteit te veranderen. Dat is elementair demoratisch.

Eenmaal gesteld dat de sub-nationaliteit objektief bepaald wordt en dat de eventuele keuze een werkelijk vrije keuze zij, is het geen vlaams belang mensen tegen hun wil in, als leden van onze volksgemeenschap te behouden. Wel te verstaan, zij moeten alle gevolgen aanvaarden van hun « akte van verzaking ». Zodra de sub-nationaliteit vastgesteld is, moet ieder burger de redelijke kans krijgen vrij te kiezen. Opdat dit regelmatig zou geschieden voorziet het wetsvoorstel een Hof voor de subnationaliteiten, gekozen uit onkreukbare vlaamse en waalse magistraten.

Het wetsvoorstel zegt dienaangaande :

« Elke meerderjarige belgische staatsburger, behalve die bedoeld bij artikel 6 van onderhavige wet (namelijk personen in openbare dienst), kunnen bij het Hof een verzoek indienen tot verandering van sub-nationaliteit. Zij worden persoonlijk gehoord door een nederlandstalig en franstalig lid van het Hof en in voorkomend geval door het duitstalig lid. Zij mogen zich door een advokaat laten bijstaan.

« Indien de leden-kommissarissen tot het eenparig besluit komen dat het verzoek gegrond is, willigt het Hof bij arrest het verzoek in. Kunnen de ledenkommissarissen tot geen eenparig besluit komen, dan wordt de zaak door het Hof in plenaire zitting behandeld.

« Het Hof dient het verzoek in te willigen indien er ernstige redenen tot verandering van sub-nationaliteit zijn en op voorwaarde dat de keuze van de betrokkene volstrekt vrijwillig is. Het Hof mag daartoe een onderzoek instellen.

« Stelt het Hof vast dat er geen ernstige redenen zijn tot verandering van sub-nationaliteit, of dat de keuze niet vrijwillig was, dan wordt het verzoek afgewezen. »

Verder worden in concreto drastische strafmaatregelen voorzien voor wie er op betrapt wordt iemand te beïnvloeden bij zijn keuze. Dit komt er op neer dat als een van de vlaamse magistraten van het Hof bij het onderzoek een spoor kan volgen van omkoperij of druk, de schuldige met een strafregister begiftigd zou worden. Veel kabaal kunnen de « verdedigers van de vrijheid » hieromtrent niet maken zonder het eigen gelaat te schenden.

Dit voorstel heeft maar volledig zin bij het invoeren van federalisme maar anderdeels zou het de belangrijkste stap zijn op de weg naar federalisme.

Juridisch en in het kader van de mensenrechten is het logisch. De kleine nadelen die men er in de huidige konjunktuur kan in ontdekken worden onbestaande zodra het werkelijkheid zou worden.

M. Van Haegendoren

Senator

De jong vlaamse studentengemeenschap, de J.V.S.G., gouw Antwerpen gaf reeds twee jaar geleden een identiteitskaart van vlaamse subnationaliteit uit. Deze passen kenden toen een enorm sukses en waren vlug uitverkocht. Deze kaarten waren bedoeld als overgangspassen naar een gefederalizeerd België. Hopelijk wordt deze studentikoze stunt ooit werkelijkheid.

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat jonge Bretoenen een maandbladje stichtten, dat aan het begin zou staan van de radikale bretoense beweging « Breizh Atao ». Na het einde van de eerste wereldoorlog waren enkele jonge mannen in Rennes bijeengekomen. De toestand voor Bretanje was hachelijk, de toekomst scheen hopeloos: 240.000 Bretoenen waren gesneuveld, de in 1911 ontstane « Parti nationaliste breton » was verdwenen, de regionalisten hadden vergeefs op Wilson en de Volkenbond beroep gedaan. Uit het handvol jonge mannen dat zich daar te Rennes verzamelde en waarvan De Beauvais en Mordrel de leidende figuren zouden worden tussen de twee oorlogen, zou de radikale bretoense beweging ontstaan, die zou kulmineren in een — snel door de Duitsers de kop ingedrukte — poging tot stichting van een bretoense staat in 1940.

Er is wellicht geen andere nationale beweging waarmee de vlaamsnationale strijd zulke onafgebroken en hartelijke betrekkingen heeft gehad als de bretoense. Er is trouwens een zeker parallelisme tussen beide bewegingen. De romantiek deed ginds evenals hier de nationale idee weer kiemen. Er ontstond belangstelling voor het eigen verleden het eigen kultuurpatrimonium

De oude literatuur werd opnieuw ontdekt en uitgegeven. Wanneer de eigenheid meer en meer beklemtoond werd, en met de eis tot kulturele en bestuurlijke autonomie de nationale herleving ook politieke vorderingen ging stellen, werden kleine toegevingen gedaan van staatswege. Maar de achteruitstelling en de onderdrukking van de volkspersoonlijkheid ging verder. Zo zien wij dan - in Vlaanderen én in Bretanje - de nationalisten op het politieke forum treden. Naast de gematigde kulturele stromingen ontstaat de politiek-nationalistische beweging.

Mobilizatie en oorlog betekenden veroordeling of aanhouding van leiders, moord op vooraanstaande nationalisten, uiteindelijk bevrijding en een ongenadige en bloedige repressie die voorgoed het nationalisme wou uitroeien. Maar langzamerhand groeide uit de eerste jaren van angst en ontgoocheling weer het verzet. Waar in Vlaanderen al zeer vroeg de Vlaamse Concentratie de eerste bressen sloeg en een harde nationalistische kern van meer dan 100.000 kiezers het terrein voorbereidde voor de latere doorbraak, daar bleven in Bretanje de groeperingen als Celib en vooral de M.O.B. - een soort Bretoense « volksbeweging » - meer op een algemeen kultuurpolitiek vlak werkzaam.

Tenslotte heeft de bretoense beweging met de vlaams-nationale ook het lot dat aan menigeen van haar leiders en leden beschoren werd, gemeen : vermoord door de terreur als de priesters Perrot en Lec'hvien of in ballingschap als Celestin Lainé, Yann Goulet en Olier Mordrel.

Mordrel, medestichter en hoofdredakteur van « Breizh Atao », vormde samen met De Beauvais en Lainé het triumviraat dat de P.N.B. jarenlang zou leiden. Hij was de zoon van een generaal en deed schitterende universitaire studies om nadien architekt te worden Als knap joernalist en politiek denker werd hij door de «Action Française» tot medewerking aangezocht, wat hij afwees. Hij hoorde niet thuis in het gezelschap van een Maurras en Daudet, die de kultus van de latiniteit tot politiek en geestelijk fundament van hun beweging hadden. Als een der radikaalste maar toch nuchterste koppen uit de bretoense beweging had hij ook menige relatie in het buitenland. In een artikel dat hij onlangs voor « Dietsland-Europa » schreef, wees hij nog op de voordrachten die hij in Vlaanderen - o.m. te Gent in de huidige « Roeland » - hield. Toen hij ons tijdens zijn verblijf in Europa enkele maanden geleden bezocht, viel tijdens het lange gesprek op dat wij met hem hadden een naam : Geffroy. Het is de geschiedenis van de man, die wij hierna in het kort willen vertellen. Zij kon - op enkele details na - ook hier gebeurd zijn.

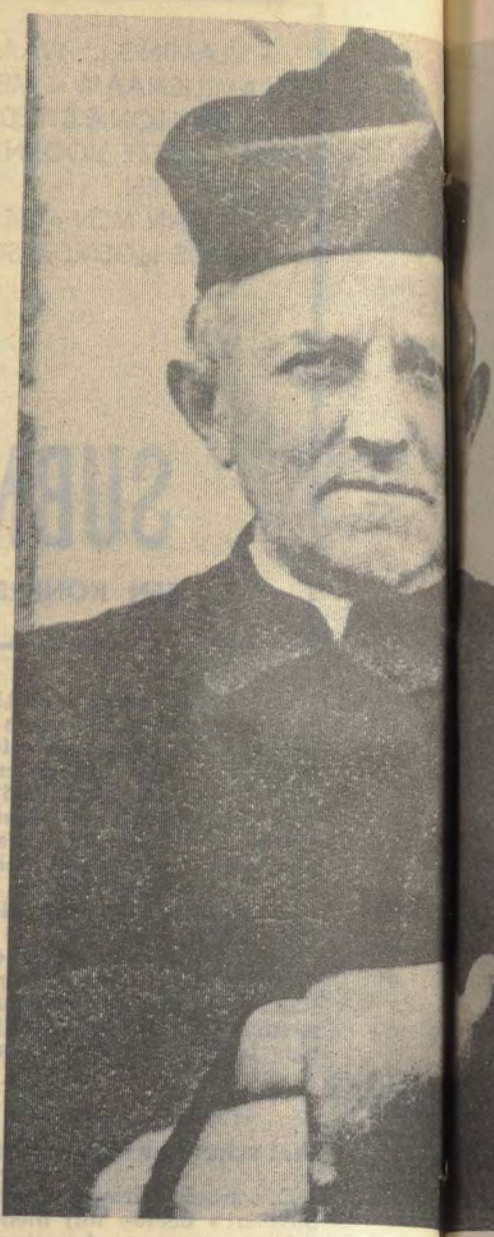

Links de bretoense abbé Perrot die te K Keo v Lainé, een der drie leiders die de P.N.B. toen g

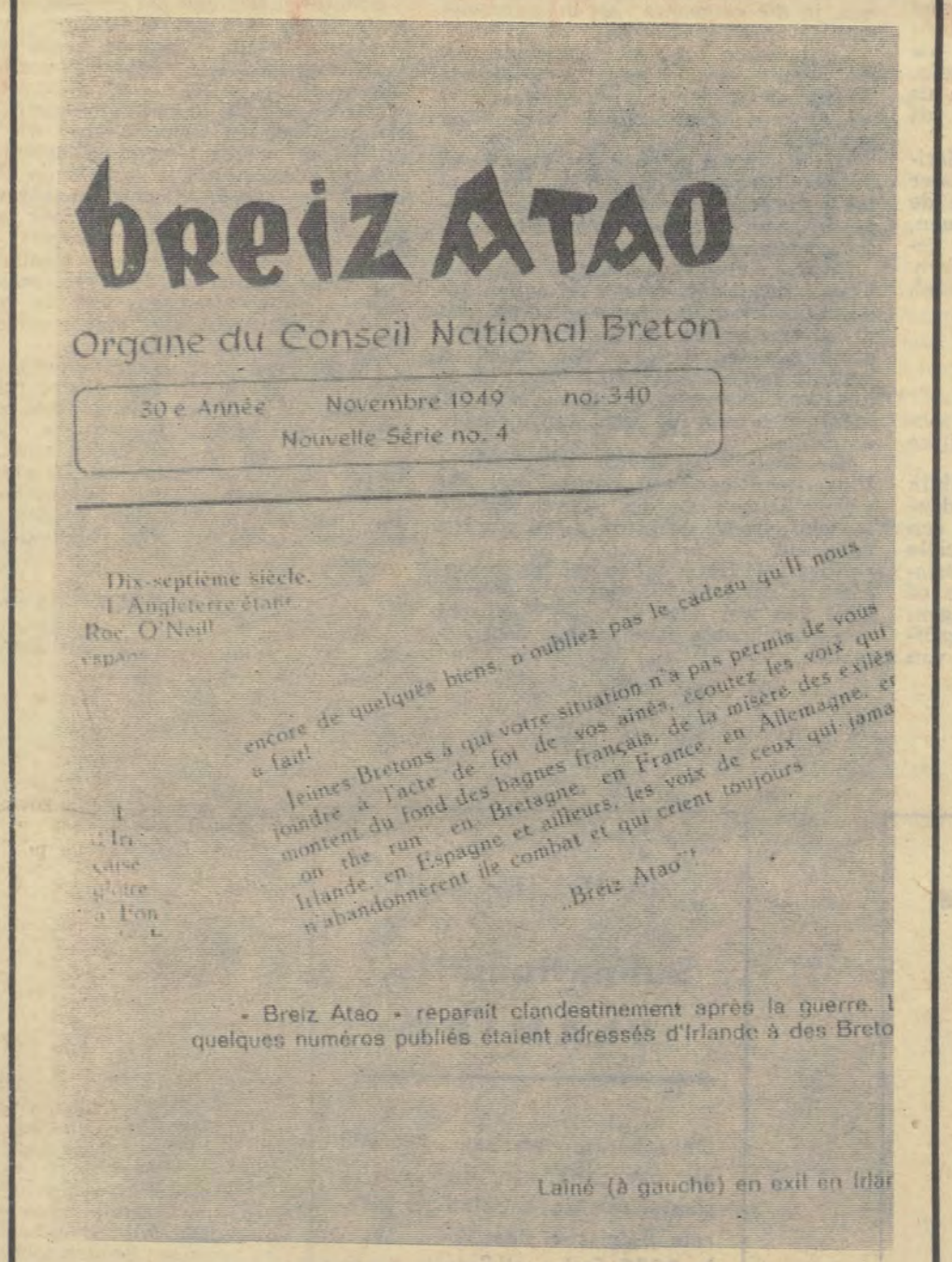

Het orgaan van de nationale bretoense raad : « Breizh Atao ». Na de oorlog verscheen het maandblad opnieuw klandestien. De enkele abonnementen werden vanuit Ierland naar Bretagne verstuurd.

DE HON

Toen de franse regering in juni 1940 de wapenstilstand vroeg en het franse leger kapituleerde, kwamen in Rennes de leiders der bretoense nationalisten bijeen. Mordrel en De Beauvais waren in 1938 tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. In 1939, bij de mobilizatie, namen zij de vlucht om aan een aanhouding te ontsnappen. Zij begaven zich over Nederland naar Duitsland, waar zij de aktie voortzetten. Lainé, die zich aan het front bevond, werd door de franse justitie tot vijf jaar hechtenis veroordeeld. Na de ineenstorting van Frankrijk kwamen Mordrel en De Beauvais terug naar Bretanje en zij deden stappen om tot autonomie voor Bretanje te komen. Zij vonden wel steun bij sommige militairen, maar aldra greep de politieke leiding van Berlijn in ; Mordrel en De Beauvais, die zich niet wilden onderwerpen, trokken zich terug. Raymond Delaporte werd de - gematigde - leider van de P.N.B. en hij kon enkele verwezenlijkingen op zijn aktief boeken, zo o.m. het langgeëiste en nooit verkregen onderricht in de volkstaal.

Vanaf 1943 begonnen de terroristische aanslagen tegen bretoense nationalisten. Priester Perrot werd te Koad Keo vermoord op een eenzame landweg en een ander priester, Lec'hvien, werd door het franse verzet gedood op de trappen van zijn kerk. De radikalen konden zich met Delaporte's politiek niet meer akkoord verklaren en groepeerden zich rond Célestin Lainé die terug « Breizh Atao » uitgaf en een verweerkorps oprichtte, de « formation Perrot » die de aktie der terroristen bestreed.

André Geffroy, een der leiders der bretoense beweging over wie niet veel gesproken werd, was reeds voor de oorlog een goede bekende van de franse politie en hij had menig exploot op zijn aktief. Een volbloed tipe van Sinnfeiner zat hij in 1938 op de beschuldigdenbank naast Lainé, omdat hij « openbare gebouwen beschadigd» zou hebben. Nadien kreeg hij « preventieve » hechtenis, werd soldaat en werd krijgsgevangen genomen in 1940. Hij werd echter uit krijgsgevangenschap ontslagen en ging Mordrel en De Beauvais opzoeken te Berlijn om met hen naar Bretanje terug te keren. Na de mislukte « staatsgreep » van de P.N.B. trok hij zich terug op een hoeve in Locquirec, een kleine vissershaven tussen Lanion en Roscoff, om zich aan de schapenkweek te wijden. Het is daar, te Locquirec, dat zich een drama zou afspelen, dat als gegeven voor een spionnagefilm zou kunnen dienen en waarin Geffroy ongewild zou in betrokken worden en de rol van slachtoffer spelen.

Op de elfde februari van het jaar 1942 namen twee reizigers de bus te Morlaix, met bestemming naar Locquirec. De ene was een jonge vrouw van rond de dertig, elegant gekleed. Zij was vergezeld van een jonge man in trench-coat en met baskische muts. De vrouw was Mathilde Carré, die onder de benaming « La chatte » bekend was, lid van het franse verzet van 1940 tot 1941. Na haar aanhouin 1941 had zij erin toegestemd voor de duitse spionnagediensten te werken, om haar leven te redden. Maar ook daar speelde zij dubbel spel en werkte zowel voor de duitse als voor de engelse spionnagediensten ! De man die haar op die regenachtige februaridag vergezelde naar het stadje op de noord-westkust van Bretanje, was de gewezen officier Pierre de Vomécourt, groepsleider bij het verzet.

Kort na de middag kwam het paar te Lonquirec aan. Maar op datzelfde ogenblik waren de duitse kustwachters en tolbeambten reeds gealarmeerd : even voor de middag was een kapitein met twee officieren aangekomen, die hen op de hoogte had gebracht van wat er ging gebeuren en hen verwittigd had dat elke indiskretie met de dood zou bestraft worden. Om middernacht betrokken de kustwachters en doeanen hun wachtposten, in een halve cirkel vóór de kust. De hevige wind was aangegroeid tot een storm. Om vijf uur 's morgens werd het bevel tot aftocht gegeven. Wat was er inmiddels gebeurt ? Rond één uur 's nachts had het paar, dat 's middags in Locquirec aankwam, doorheen de kring der schildwachten de kust bereikt. Daar wachtte hen een zekere Lotse, een personage dat later onvindbaar zou blijven. Gestorven, gevangen, gedood ? De twee gaven het wachtwoord. Dan vergingen uren van gespannen wachten. Eindelijk, rond 4 uur verscheen een lichtsignaal boven de golven : Lotse antwoordde met de elektrische lamp. Er kwam een sloep uit de golven en het duister opduiken. Eens op het strand, stegen een luitenant ter zee en twee burgers uit - en de twee reizigers van Morlaix gingen aan boord. Ten minste, zij wilden dit doen. Want een golf sleepte de vrouw mee, die

die te Keo op een landweg vermoord werd en rechts P.N.B. ben geleid, hier in ballingschap in Ierland.

Wanneer de formatie zich bij de bevrijding dwars doorheen Frankrijk naar Duitsland begaf, nam Geffroy afscheid van Lainé aan de duitse grens. Terug in Bretanje, vernam hij dat zijn vrouw - - een O'Regan, van ierse afstamming - was aangehouden en zijn kinderen bij familie ondergebracht. Hij meldde zich aan bij de politie op 19 september 1944. De terreur in Bretanje had massale vormen aangenomen : een blad als «Spécial », dat toch niet van anti-franse of anti-patriottieke gevoelens kan verdacht worden, schreef in dit verband dat « na de bevrijding de repressie er onbarmhartig is geweest. Zowel eenvoudige militanten van de bretoense verenigingen als kollaborateurs werden gevangen genomen, mishandeld, gefuziljeerd als beesten afgeslacht.»

De terreur kostte het leven aan dertigduizend mensen : de toestand werd zo verschrikkelijk dat de bretoense bisschoppen protesteerden.

Geffroy werd tot levenslange dwangarbeid veroordeeld wegens kollaboratie met de vijand en aanslag op de eenheid van de staat. Een der hoofdpunten der beschuldiging was zijn deelname aan een expeditie, die tot taak had de moordenaar op te sporen van priester Perrot. Geffroy's antwoord : « wij moesten het wel zelf doen ; de franse politie stond welwillend-neutraal tegenover de moordenaars ! »

Geffroy's boerderij was vernield, zijn huis in brand gestoken, zijn familie op de dool, hijzelf zat jaren in de gevangenis. Maar zijn lijdensweg was niet ten einde. Na zeven jaar in de gevangenissen doorgebracht te hebben, moest hij terug voor een militair tribunaal verschijnen te Parijs. In 1949 was een met de machine geschreven brief gevonden, waarin Geffroy verklaarde Redding en Abbot aan de Duitsers overgeleverd te hebben. Die brief droeg geen handtekening, alleen zijn eveneens met de machine geschreven naam. Na vijftien maand werd hij voor de onderzoeksrechter gebracht. Hij verklaarde dat de brief een vervalsing was. Zijn verdedigers deden beroep op de engelse agenten. De marineofficier Blach noch de agent Abbot kwamen opdagen. Alleen Redding kwam verklaren dat hij Geffroy had verdacht, omdat de hond niet blafte toen de Duitsers kwamen. Pierre de Vomécourt zegde niets

Toen in 1967 de bretoense renner Désiré Letort kampioen van Frankrijk werd heeft men hem deze titel afgenomen. De Bretoenen kwamen op straat en men kon lezen : « Het nadeel van Letort is, de sterkste en Bretoen te zijn. »

BLAFTE NIET...

slechts op het nippertje gered werd, en wierp de boot met zulk een geweld op het strand dat het gebinte brak. Een ogenblik stonden de twee besluiteloos. La Chatte probeerde de man te overhalen met haar naar Parijs terug te keren. Eerst weigerde hij ; hij wilde bij vrienden onderduiken. Maar dan overhaalde ze hem toch om mee te gaan : zowel met het verhaal van haar dubbel spel en de belofte hem te redden, als met dat wat wij « haar vrouwelijke charme » zullen noemen. Zij zouden 's anderendaags om 9 uur de bus naar Morlaix nemen. De « twee burgers » waren inmiddels met hun lichte bagage in de duisternis verdwenen en hadden zich in een verlaten strandkabine verborgen. De officier in uniform was zich bij de franse politie gevangen gaan geven.

's Morgens ging André Geffroy naar een nabijgelegen plaatsje, Plestin-les-Grèves. Terloops bemerkte hij aan het strand talrijke soldaten rond het wrak van een bootje. In het kafee waar hij iets gebruiken wou, vertelde de kok der kommandantur hem dat een engels officier zich bij de franse gendarmerie had aangemeld.

Geffroy keerde naar huis terug, verzorgde zijn beesten en nam het avondmaal met vrouw en kinderen. Rond 9 uur blafte de hond woedend. Twee mannen stonden voor de deur : « Mijnheer, wij vluchten voor de Duitsers ». Geffroy liet ze binnen. Ze waren versteven van de kou, warmden zich en kwamen wat bij. Dan vroegen ze Geffroy of hij hen helpen wilde. « Het is hier riskant », zei hij, « de duitse tolbeambten komen hier dikwijls om melk, boter of eieren. Maar ge kunt in de schuur slapen. Ik heb jullie niet gezien en jullie mij niet». Hij gaf hen elk nog een zak met ruwe schapenwol. Amper was hij terug in huis, of duitse soldaten kwamen op het erf met een politiehond. Men had een zakdoek gevonden op het strand en de hond had het spoor gevolgd : de twee geheime agenten Redding en Abbot werden gevangen genomen. Daarmee leek de zaak voor Geffroy gedaan ; hij kon van geluk spreken dat de Duitsers hem niet verder op de rooster gelegd hadden.

— — —

In juli 1944 trad Geffroy toe tot de « Bezen Perrot », de formatie die de stijgende terreur en uitmoording van bretoense nationalisten wou tegen gaan. te weten over de gevangenneming der Engelsen, maar meende dat de Duitsers genoeg op de hoogte waren en Geffroy zeker niet nodig hadden.

Toch werd Geffroy ter dood veroordeeld.

In januari 1952 ontving de krant « Le Parisien Libéré » een brief van een zekere luitenant Walter, waarin bevestigd werd dat de duitse kontra-spionnage van alles tot in détail op de hoogte was en zeker Geffroy's hulp niet nodig had voor de aanhouding der agenten. Deze brief leidde dan naar iemand, die bij de Abwehr in Parijs in 1942 een leidende funktie had : de joernalist en auteur Erich Borchers, die trouwens een boek schreef over de zaak Geffroy

Borchers liet een advertentie verschijnen in de bladen van de duitse oud-strijders, waarin hij al diegenen die aan de operatie hadden deelgenomen, verzocht zich kenbaar te maken. De zaak was dringend, gezien de doodstraf zonder beroep was en de exekutie zeer nabij. De gewe n tolbeambte en kustwachter Wirz bevestigde Geffroy's onschuld: zijn hond kende immers alle kustwachters van Locquirec. omdat zij daar vaak heengingen om boter of eieren te kopen en blafte nooit naar hen. De doeane-kommissaris Stahi bevestigde daarenboven dat hun afdeling te Lonquirec over een politiehond beschikte. Tenslotte verklaarde Hein Eckert, gewezen bevelhebber van de sektor, die nog in een gevangenis ergens in Frankrijk vastgehouden werd, dat hij het kommando had over de groep die de agenten gevangen nam en dat geen enkel burger enige aanduiding of hulp had verstrekt.

Van toen af begonnen ook buitenlandse kranten zich met de zaak te bemoeien, vooral die uit keltische landen : Ierland, Wales, Schotland. Geffroy, in hongerstaking, was de dood nabij. De bisschoppen van Bretanje - en hier is er wél een verschil met Vlaanderen - kwamen tussenbeide en wensten Geffroy met zijn moedige houding als Bretoen geluk. De burgemeester van Quimper, ex-verzetsman, ging bij prezident Auriol ten beste spreken voor Geffroy, die echter geen genade wilde, wél recht. Hij eiste zelfs een onpartijdig internationaal tribunaal. De hoge raad der franse magistratuur liet echter aan een joernalist van « Le Monde » weten, dat Geffroy om-

Langs de wegen van Bretagne staat het gekalkt : «Breizh Atao», «Bretagne vrij».

wille van zijn autonomisme zeker de straf verdiende die het gerecht tegen hem uitgesproken had !

Einde 1952 werd Geffroy van de gevangenis van Fresnes overgebracht naar Eysse. Grote amerikaanse kranten gaven ruchtbaarheid aan de zaak en enkele franse dagbladen volgden schoorvoetend. Een keltisch komitee ter verdediging van Geffroy publiceerde een brochure in het Engels, waarin op scherpe wijze de franse justitie gehekeld werd. Maar de heren van het gerecht, van griffier tot prokureur, deden alsof er niets aan de hand was of wentelden de verantwoordelijkheid af op anderen.

Het was pas op 8 augustus 1953 dat prezident Coty het bevel tot vrijlating tekende. Vanaf 13 november 1951 zat Geffroy in de cel, geboeid, met de dagelijkse dreiging van de terechtstelling, met elke avond de vraag : zal het voor morgen zijn ?

Het is niet zonder reden dat de franse justitie een dergelijke strengheid bij het vonnis en een dergelijke traagheid bij de herziening der zaak heeft aan de dag gelegd. En ook hier zien wij de overeenkomst met Vlaanderen : ginds zowel als hier kwam het er niet zozeer op aan, recht te spreken dan wel de politieke tegenstrever voor goed uit te schakelen. Bretanje kende de zaak Geffroy. Vlaanderen kende eveneens dergelijke gevallen, waar men de idealist wilde verachtelijk maken in de ogen der massa door hem verklikking in de schoenen te schuiven. Dat die massa destijds, door leugens en hetze verblind en door handige demagogen misleid, hierin geloven kon, is begrijpelijk.

Wie echter de wijze kent waarop hier zoals in Bretanje recht gesproken werd, getuigenissen verzameld, meineden afgelegd, onderzoeken geleid : die weet hoe er globaal over die rechterlijke uitspraken moet gedacht en geoordeeld worden. De repressie heeft Vlaanderen evenmin als Bretanje van zijn wil tot zelfbeschikking kunnen beroven. De bretoense nationalisten, gedwongen door demografische en geografische omstandigheden, wenden andere metodes aan dan wij. Wij zullen als nationalisten echter de laatsten zijn om hén af te keuren die zich een weg naar de vrijheid banen.

J.D.

kerk en politiek

Wanneer er in dit land één opiniestroming is die kan meespreken van kerkelijke inmenging op het zuiver-politieke terrein, dan is het wel de nationalistische. Een inmenging die des te ergerlijker was, omdat in de eerste plaats een groot gedeelte der nationalisten gelovig katoliek was, dat er zelfs een groot aantal geestelijken zich openlijk of bedekt tot het Vlaamsnationalisme bekende en dat daarenboven noch in de politieke leerstellingen noch in de praktische politiek het Vlaams nationalisme enige reden tot ongerustheid kon geven wat de bestaansmogelijkheden en de rechten der katolieke kerk betrof.
Toch heeft het episkopaat zich herhaaldelijk op het zuiver politieke vlak begeven om daar van zijn gezag misbruik te maken en een politieke partij en een politieke staatsopvatting in naam der Kerk te verdedigen, die niets anders was dan hun zeer persoonlijke en aanvechtbare menselijke overtuiging. In « Herderlijke brieven over politiek » heeft Pater Van Isacker deze bisschoppelijke brieven bijeengebracht vanaf 1830 tot 1966.

De eerste decennia na het ontstaan van de belgische staat was het onderwerp van deze brieven, met aanmaningen en beoordelingen meer dan veroordelingen, hoofdzakelijk erop gericht de katolieken erop te wijzen dat het hun plicht was, aan hun geloof te denken bij de verkiezingen. Scherper zouden de aanmaningen en veroordelingen worden wanneer de schoolstrijd losbarstte. Het episkopaat deelde aan de gelovigen mede dat hun kinderen de officiele scholen niet mochten bezoeken, en zij weigerden zelfs in 1880 aan de onafhankelijkheidsfeesten deel te nemen.

Deze eerste faze, die zich tegen het liberalisme als anti-religieuze stroming en macht keerde, en daarbij aansluitend ook tegen een anti-religieus socialisme zoals zich dat uit het marxisme ontwikkelde, mag dan al ingegeven geweest zijn door een bekommernis om de machtspozitie der kerk in het openbare leven te handhaven via een horig partij-apparaat : een ideologische verklaring is hier nog enigszins aan te geven, vooral wanneer men de scherpte kent waarmee ook aan de andere zijde aanvallend optrad.

Niet ideologisch, maar wel zuiver politiek geinspireerd (en dit door een politiek die de unitaire belgische staatsopvatting en de machtspozitie van de katolieke partij als onaantastbare grootheden beschouwde) zijn de uitspraken tegen de Vlaamse Beweging en het Vlaams nationalisme. Dat het hier niet om ideologie ging, blijkt reeds uit de onzinnige uitlatingen van bisschoppen als Mercier en Waffelaert tijdens de strijd voor de vlaamse hogeschool, waarbij het Nederlands per bisschopelijke uitspraak als onwaardig werd bestempeld om er universitair onderwijs in te geven !

Even weinig uit leerstellige bekommernis, maar wel om de konservatieve Woeste en Leopold II te behagen, waren de uitspraken tegen de opkomende kristelijke vlaamse demokratie die in het Daensisme haar politieke uitdrukking zocht : de geschiedenis van het Daensisme bewijst dit.

Merciers ambitie om als een groot « vaderlander » de geschiedenis in te gaan, deden hem wel eens het gebod van de kristelijke naastenliefde vergeten. In hoever het waar is dat hij zou gezegd hebben dat de Walen een ras zijn om te heersen en de Vlamingen een om te dienen, weten wij niet. Maar zeker is dat zijn fel, virulent anti-germanisme hem parten speelde : de paus zei dat Mercier wel een geleerd man was, maar zich veel te veel met politiek bemoeide !

Het werkelijk grof geschut tegen het Vlaams nationalisme zou pas ingezet worden wanneer de Vlaams-nationale beweging, na de eerste wereldoorlog, uitbreiding kreeg. Paralleel met de bisschoppelijke aktie tegen de katolieke vlaamse studentenbonden (waarbij de nefaste rol van sommige kanunnikken en monseigneurs dient onderstreept te worden) loopt de aktie tegen het Vlaams nationalisme in zijn politieke vorm. Hoewel het episkopaat het gewijzigde klimaat in Vlaanderen moet aanvaarden (en de brief in 1925 is een wel late aanvaarding ervan) dan sprong het toch, na de verkiezingen van 1925 en de winst der Frontpartij ten koste van de staatskatolieken, deze staatskatolieke partij en haar belgisch unitarisme ter hulp. Mgr. Waffelaerts beruchte veroordeling van het Vlaams nationalisme in 1925. Van Roeys instrukties, de herderlijke brieven van 1930 en 1932 die het Vlaams nationalisme veroordeelden (Waffelaert sprak zelfs van zware zonde !) werden vanwege de katolieke nationalisten onthaald op zeer vinnige tegenspraak. Een A.K.V.S. brosjure, opgesteld door teologen, heette « kerkelijke tucht of politieke klucht ? » en de uitspraken der bisschoppen werden op teologische gronden weerlegd. Zo antwoordde o.m. het weekblad « Vlaanderen » op Mgr. Waffelaerts veroordeling met een twee bladzijden lange repliek, waarin duidelijk de afwezigheid aan teologisch steekhoudende gronden en het machtsmisbruik werden aangetoond. Bij de verkiezingen in 1932 hadden de bisschoppen « de ziel van het kind » misbruikt om de staatskatolieken te bevoordeligen. Voordien, in 1930, bij het 100-jarig bestaan van België, hadden zij reeds hun gezag misbruikt om te verklaren dat alleen België voorrechten genoot, die Vlaanderen en Wallonië niet bezaten. « Als herders uwer zielen verklaren en onderwijzen wij dat voor allen België het vaderland is » doceerden zij, en zij voegden eraan toe dat de eigen streek nooit het eigen vaderland kan zijn. Dergelijke politieke stellingen werden dan niet met teologische of eenvoudigweg logische of natuurlijke argumenten onderbouwd : de privé-overtuiging van de bisschoppen die betaald werden door de belgische staat en hem daarom gunstig gestemd waren, gold als de enige juiste en ware. Elke andere opvatting, elk verzet tegen de belgische verdrukking van het vlaamse volk op het politieke vlak werd als ketters en zwaar zondig bestempeld. En wanneer priester en teologen de grenzen van het bisschoppelijk gezag aantoonden, en de verheffing van de staat tot een religieus principe als een afgoderij aankloegen, werd er hen niet met teologische argumenten geantwoord, omdat daar juist de zwakheid lag van heel het bisschoppelijk optreden. Men sprak dan alleen maar, zoals de eerwaarde pater Rutten, belgisch senator der staatspartij, van een « Frontersteologie ».

De direkte inmenging in de belgische politiek zou tussen de jaren 36 en 40, na de scherpe aanvallen op het nationalisme, zich ook tegen het rexisme richten, en bij de tussentijdse verkiezing te Brussel tussen Degrelle en Van Zeeland, verklaarde het episkopaat dat men stemmen moest voor Van Zeeland, eerste-minister, door Degrelle aangevallen omwille van een financiële manipulatie waarbij zijn wedde bij de Nationale Bank tijdens zijn ministerschap « opgespaard » werd en dus normaal doorliep. Ook tegen « Het Boerenfront », dat na het financieel schandaal van de Boerenbond werd opgericht, richtte zich het kerkelijk gezag.

Tijdens de oorlog heeft kardinaal Van Roey zich evenmin onbetuigd gelaten. Een eerste brief, daterend van mei 1940, keurt de beslissing van de koning tot kapitulatie goed. En in juli 1941 houdt hij een rede, waarin alle vroegere pozities over de alleenzaligmakende staatskatolieke partij worden opgegeven en zelfs rekening gehouden wordt met een niet-parlementair regime ! In een herderlijke brief in januari 1943 worden de terreurdaden van het verzet openlijk afgekeurd !

De uitspattingen na de bevrijding, ook door katolieken en zelfs priesters, de houding van katolieke kranten als « Het Belang van Limburg » en de lafheid der katolieke politici : daarover wordt door alle bisschoppen op alle tonen gezwegen. Afgezien van het zwak protest van Van Roey tijdens de eerste maanden en de brief van Mgr. Kerkhofs. Zij hervinden hun stem als het erop aankomt de machtspozitie der C.V.P. te verdedigen en om in de koningskwestie hun duit in het zakje te doen. Zij hebben geen woorden voor de tienduizenden gelovigen die aan de gevolgen der repressie fizisch of geestelijk ten onder gaan, of als sociale paria's leven moeten. Maar zij staan weer op de bres in de schoolstrijd, en bij de verkiezingen in 1958 oordeelt de bisschop van Brugge, De Smedt, het nodig het stemmen voor de Volksunie als « zwaar zondig » te bestempelen, een feit dat door de C.V.P. over heel het land op schandalige wijze wordt uitgebuit.

De klap op de vuurpijl, en het (uiteindelijke ?) slot van 136 jaar bisschoppelijke inmenging in de politiek was dan de bisschoppelijke verklaring over Leuven, in mei 1966.

Maar het bewustzijn van de grenzen van elk gezag (ook het bisschoppelijke) en van het recht van elk volk op zijn zelfbehoud waren nu zo diep tot in de vlaamse massa doorgedrongen, dat, van kollege-jongen tot universiteitsprofessor, een eensgezind verzet losbarstte tegen deze zoveelste aanmatiging, tegen het zoveelste pozitie-kiezen tegen het vlaamse belang omwille van belgische bindingen.

De houding van de kerk tegenover Vlaanderen is, vanaf de Broglie tot Suenens, steeds anti-volks geweest. De « Herderlijke brieven over politiek » illustreren deze houding. Vaak hebben wij horen zeggen : « Waren wij in de 16e eeuw maar protestant geworden » en men zou het wensen, indien men leest in deze « brieven » welke remmende en vrijheidbelemmerende politieke macht de katolieke kerk in Vlaanderen heeft betekend. Haar schuld aan de scheiding in 1830 en aan de bestendiging der vlaamse verdrukking langs een staatskatolieke partij en een C.V.P., is zeer groot...

Het is voor elke katoliek beschamend, dat zijn geestelijk gezag naar dergelijke middelen heeft gegrepen om een bepaalde staatsstruktuur en een bepaalde partij en haar politiekers ter wille te zijn. Het moet ook beschamend zijn voor deze partij zélf — of het nu de staatspartij van vroeger of de C.V.P. van nu is — om met dergelijke middelen postjes en ambten te moeten veroveren, en het geloof dienstbaar te laten maken aan de persoonlijke ambities.

En het is tenslotte voor elke Vlaming beschamend, dat er Vlamingen gevonden werden die zich tot dergelijke uitbuiting van de heiligste overtuiging van vlaamse katolieken geleend hebben, om hun volk in de rug te schieten...

De profiteurs van de « herderlijke brieven » van gisteren zijn de heren van nu. De heren van nu komen uit een partij die haar specialiteit in de uitbuiting van het geloof had bewezen. Vlaanderen zal met dergelijke profiteurs afrekenen evenals het afgerekend heeft met bisschoppelijke oekazen en herderlijke anti-vlaams unitarisme.

Vlaams-nationalist, lees deze brieven ! Zij zullen U tevens leren wàt onze mensen gisteren hebben geleden, en in welke omstandigheden zij hebben moeten optornen tegen het « establishment » van kerk, staat, financie en hof.

« Herderlijke brieven over politiek » - K. Van Isacker. Nederlandsche Boekhandel, Kapellen - ing. 195 fr. — geb. 235 fr.

Hand in hand voor het vaderland...

de WIJ de wereld

vlaams nationaal

Bij het einde van het Johnson-bewind en het begin van de regering Nixon leek het ernaar dat het vooral de Sovjets waren die zouden aandringen op het houden van een topgesprek tussen beide grootmogendheden. Dit werd verklaard uit de bezorgdheid van Moskou om de ontwikkeling in het Verre Oosten, meer bepaald de verhouding tot China. Indien men doorgaans betrouwbare China-specialisten moet geloven dan staat momenteel een heel leger klaar aan weerszij van de chinees-russische grens en zou er in China sprake kunnen zijn van een oorlogsstemming...

Toch is het momenteel prezident Nixon die poogt de Sovjets van zijn goede bedoelingen te overtuigen. Op het eerste gezicht is dat eigenaardig als men de chinees-russische spanning bekijkt en beseft dat hoe dan ook het maansukses van de Verenigde Staten bijgedragen heeft tot een herstel van het zelfvertrouwen bij de Amerikanen en uiteraard ook bij hun prezident.

NA BOEKAREST

De korte reis van prezident Nixon valt in twee delen te onderscheiden : de rondreis in Zuid-Oost-Azië waar het amerikaanse staats- en regeringshoofd zijn vietnamese bondgenoten en de bevriende of neutrale staten moest vertrouwd maken met de gedachte, dat de Amerikanen niet eeuwig de zwaarste last van de strijd tegen 'n nog steeds opdringerig kommunisme kunnen dragen en zijn bezoek aan Roemenië. We laten hierbij buiten beschouwing dat de strijd in Azië niet louter een strijd is tussen kapitalisme en kommunisme, omdat er nu eenmaal nog tal van andere elementen meespelen, niet het minst de nationale bewustwording van de betrokken volkeren. In hoever de grote mogendheden dit laatste inzien en er desgevallend rekening mee houden, is trouwens een vraag die in het verleden meestal een bedroevend antwoord kreeg. Men denke maar aan de « oplossingen » die Europa tot tweemaal toe in deze eeuw te verwerken kreeg als gevolg van gebrek aan inzicht of aan goede wil in volksnationaal opzicht bij de « grote leiders ».

Voorlopig verloopt dit « losmakingsproces » zeer traag en bescheiden. De druk van de publieke opinie in de Verenigde Staten is daarom niet verminderd doch men heeft de indruk dat er zich een zekere moeheid bij de protesterenden laat gelden. De zaak Edward Kennedy is er ook niet naar om tans een bundeling of een toespitsing van deze druk op de Nixon-administratie voor mogelijk te houden. Hoezeer men de senator ook met fluwelen handschoenen aanpakt (er is kennelijk een wetsovertreding begaan, vermits de wet van de staat Massachussets, waar het ongeval zich voordeed de onmiddellijke aanhouding voorschrijft in geval van vluchtmisdrijf, wat niet is gebeurd, wellicht omdat het quasi zeker was dat in dit geval senator Kennedy had moeten verschijnen voor district attorny Edmund Dinis, die bekend staat om zijn anti-Kennedy-instelling...) de publieke opinie vindt zijn verantwoording toch maar mager. Het moet velen ook opvallen dat het zgn. beroep op de kiezers in feite neerkomt op een grap, want een werkelijk beroep op de kiezers zou doodeenvoudig een nieuwe verkiezing zijn, wat gemakkelijk doenbaar is vermits de amerikaanse parlementsleden geen plaatsvervangers of opvolgers hebben. Indien de Kennedy-clan had willen weten wat de kiezer denkt dan had Edward Kennedy maar ontslag moeten nemen en zich herkiesbaar stellen.

Dit tamelijk onsmakelijk geval kan dus wel in het voordeel van Nixon spelen en verschaft hem in ieder geval op binnenlands vlak een adempauze, niet alleen in de Vietnamoorlog doch ook wat de betrekkingen met de Sovjet-Unie aangaat. Deze zijn er niet beter of slechter op geworden, maar het triomfantelijk onthaal dat de prezident in Boekarest genoot zal te Moskou zeker niet in de smaak zijn gevallen. In een vorige bijdrage hebben we de vermoedelijke oorzaak vermeld waarom Nixon niet eerst naar Moskou is gegaan, zoals bij bezoeken aan oosteuropese landen toch gebruikelijk is. Toen Nixon een paar jaar geleden op het dieptepunt van zijn carrière stond en naar Oost-Europa reisde werd zijn bezoek te Moskou officieel genegeerd, wat te Boekarest niet het geval was. In hoever Nixon wijs handelde met het voorbeeld van de Gaulle niet te volgen, die wel de hiërarchische wegen bewandelde tijdens een rondreis in Oost-Europa, zal later blijken. Enige afkoeling tussen Moskou en Washington is na de jubelkreten aan het adres van Nixon te Boekarest onloochenbaar, maar bijna direkt daarop zorgde Nixon zelf voor een kleine verbetering door in Londen ten overstaan van zijn britse kollega Wilson een europese veiligheidskonferentie, waaraan Moskou veel waarde blijkt te hechten, pozitief te beoordelen. Nochtans is het duidelijk dat na de invazie van Tsjecho-Slovakije Moskou er meer dan ooit op staat, zijn « recht op medezeggenschap » ten aanzien van zijn satellietstaten steeds opnieuw te beklemtonen. De « openheid » waarmee zowel Washington als Boekarest schermen blijkt het Kremlin helemaal niet in de smaak te vallen.

Het valt dus af te wachten in hoever Nixon met zijn roemeens buitenbeentje juist heeft gehandeld. Behalve de achtergrond van mogelijke roemeense bemiddeling voor het verlangde gesprek Moskou-Washington is er te Boekarest weinig konkreets te noteren, tenzij een waarschijnlijke intensivering van de voor het ogenblik niet erg belangrijke amerikaans-roemeense handelsbetrekkingen. Het is ten slotte maar een voorbijgaande troost dat Nixon in Oost-Europa applaus te beurt valt. Alleen het rezultaat telt. De regering Nixon zal nu weldra moeten bewijzen, dat ze rezultaten kan halen. Haar binnenlands beleid was tot nogtoe teleurstellend, haar buitenlands beleid stond in het teken van een inderdaad niet gemakkelijke ommezwaai, wat veel geduld vergt. Het is overigens moeilijk uit te maken in hoever een buitenlands sukses de doorsnee Amerikaan beïnvloedt in zijn kijk op een regering. Een dergelijk buitenlands sukses moet al heel groot zijn wil het effekt ressorteren in « Gods own country ».

DEZE WEEK IN DE WERELD

- **Vermoedelijk worden meer amerikaanse soldaten dan voorzien uit Vietnam teruggetrokken. Prezident Nixon na rondreis in Zuid-Oost-Azië en bezoek aan Boekarest terug te Washington.**
- **Betuiging van trouw door Boekarest aan het oosteuropees blok. Moskou maakt Boekarest duidelijk, er niet te moeten aan denken, zich losser van dit blok te maken.**
- **Noordierse regering wil na de jongste onlusten tussen katolieken en protestanten voorlopig geen beroep doen op de hulp van het britse leger.**
- **Paus Paulus VI slaagt er tijdens zijn bezoek aan Oeganda niet in, Nigeria en Biafra tot een wapenbestand te overhalen, doch plaatste het probleem in de wereldaandacht.**
- **Twee amerikaanse ruimtetuigen cirkelen rond Mars.**
- **Rumor vormt in Italië een homogene kristen-demokratische minderheidsregering en geniet daarbij de steun de gemeenteraadsverkiezingen in november a.s.**
- **Don Juan Carlos officieel tot opvolger van Franco als spaans staats- en regeringshoofd aangesteld.**

Don Juan Carlos en zijn vrouw Sophie, k oning en koningin in spe van Spanje, bij beslissing van Franco. Hiermee zijn de r eeds zo geringe kansen van de carlistische pretendent, don Hugo Carlos, gehuwd met Irene van Nederland voorgoed verke ken.

MARX-GRAF

Karl Marx is als vrijwillige banneling in Londen gestorven in 1883 en we beschouwen het als vanzelfsprekend dat zijn graf nog altijd bewaard is gebleven. Dit is toch eigenlijk niet zo, maar er is wel een goede reden voor : Marx ligt begraven op het londense Highgate Cimetery, een van de zeldzame privé-begraafplaatsen in Engeland, waardoor de gevestigde machtigen zich ook na hun dood nog doen gelden. Het bestuur van deze begraafplaats verdient tegenwoordig echter wel wat aan dat graf van Marx : wie om kommerciële redenen wil fotograferen of filmen moet honorarium betalen. Dat brengt per jaar ongeveer vijftig duizend frank op.

ONTHECHT

John Lenon, de beatle die de laatste maanden het meest in het nieuws kwam heeft in een persgesprek verklaard dat hij helemaal niet aan geld gehecht is, geld was nooit zijn doel ! Wel doet hij graag een aantal dingen waarvoor geld nodig is. « Zolang er geen echte kommunistische of een werkelijke kristelijke gemeenschap gevestigd is » verzet hij zich echter « principieel tegen het betalen van belastingen ! ». Aan zijn manager heeft hij wel eens gevraagd « of hij niet alles zou kunnen weggeven, met uitzondering natuurlijk van wat hij nodig heeft om te leven, maar zijn manager heeft hem gezegd dat zoiets niet gaat». En deze zeer onafhankelijke, revolutionnaire jongeman heeft zich, zeer onthecht, bij dit oordeel neergelegd.

BILAN

Zoals alle propagandaberichten zijn de mededelingen van de arabische verzetsorganizaties over hun aanslagen en gevechten heel dikwijls overdreven en onjuist. Dit geldt ook voor de cijfers van de israëlische verliezen sinds de juni-oorlog van 1967. Mede door de onderlinge konkurrentie zitten daar trouwens een aantal dubbels in. Maar zelfs zeer kritische waarnemers nemen nu aan dat door overvallen en aanslagen ongeveer zevenhonderdvijftig Israëlis het leven verloren hebben. En dat is meer dan het totaal van de officiële verliezen van Israël tijdens de juni-oorlog zelf.

REDOUTABLE

De Fransen die handig met woorden kunnen omgaan, hebben voor hun eerste atoomduikboot een geschikte naam gekozen, de « Redoutable », de geduchte of de verschrikkelijke. Wat minder in de publiciteit komt is dat deze duikboot en de vijf andere die nog gebouwd worden, al te duur kosten voor het franse budget, dat na de eerste proeven de « Redoutable » al enkele, natuurlijk « kleinere », moeilijkheden had en terug moest keren naar Cherbourg ! Waar nog veel minder over wordt geschreven is dat Frankrijk een speciale bazis moet bouwen voor die duikboten. Deze bazis zou gebouwd worden op het eiland Longue in de buurt van Brest. Sinds 1967 werden daar al dertig miljard (lichte natuurlijk) franse frank aan besteed en het rezultaat is dat deze bazis niet voldoet omdat de bescherming totaal onvoldoende is. Het is gebleken dat de « vijandige » kikvorsmannen tijdens de oefeningen heel gemakkelijk hun (gelukkig ongevaarlijke !) mijnen konden plaatsen.

INGEWIKKELD

Antonio Arguedas was ongeveer vier jaar lang minister van binnenlandse zaken in Bolivië. Eigenlijk niet zo verwonderlijk want hij had een voorbereidende opleiding gekregen in een speciaal amerikaans instituut in Centraal-Amerika. Zelf gaf hij zo juist toe dat hij gedurende drie jaar « uit opportunisme en uit nieuwsgierigheid » voor de C.I.A. heeft gewerkt. Vorig jaar bezorgde hij echter een kopie van het dagboek van Che Guevarra aan Castro en was daarna over Chili naar Londen en New York gevlucht. Op 16 augustus van datzelfde jaar keerde hij echter naar zijn land terug ! En leefde daar in vrijheid, hij heeft immers nu pas aziel gevraagd aan de meksikaanse ambassade nadat een paar bommen bij zijn huis ontploften en op hem werd geschoten. **Ingewikkeld en eigenaardig !**

Wij sport

vlaams nationaal

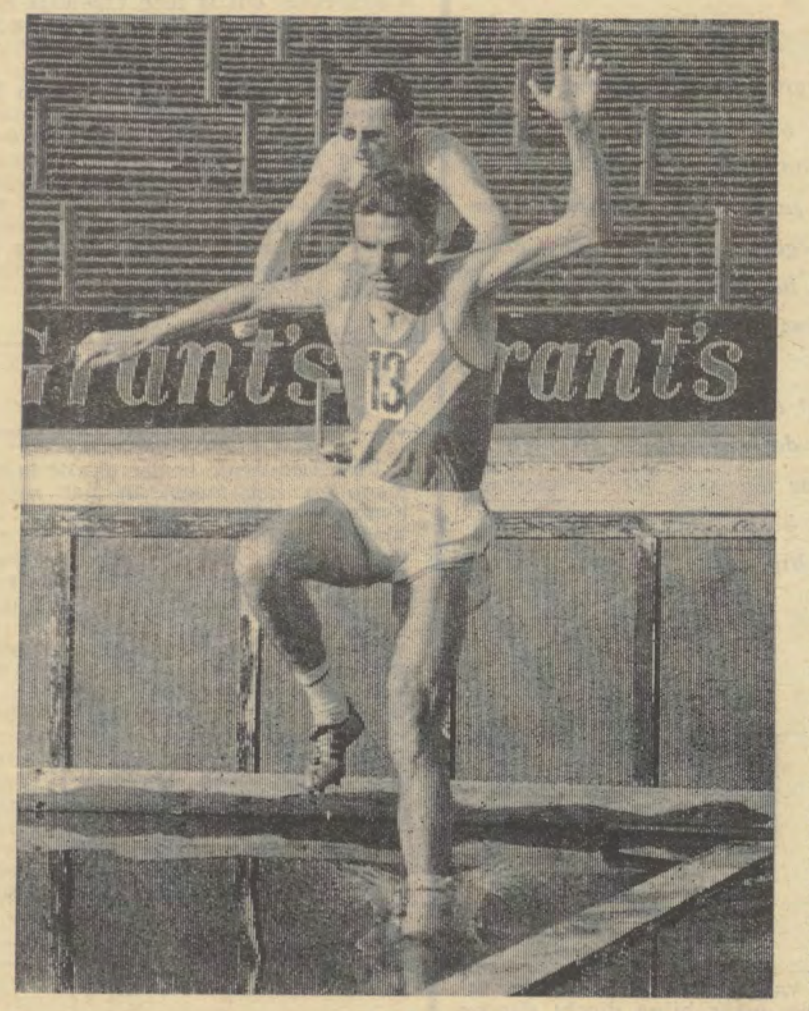

Betere tegenstanders gevraagd voor Eddy Van Butsele, kampioen van de 3.000 meter steeple.

WIJ DESAVOUEREN

Martin Vanden Bossche, die Merckx niet trouw blijft, mag natuurlijk niet mee, en de kleine ploegen mogen natuurlijk ook geen renner leveren, maar voor de rest schijnt alles zowat normaal te zijn bij de belgische selektie voor het wereldkampioenschap wielrennen op de omloop van Zolder. Een lezer me een afschuwelijk karakter doet ons nochtans opmerken dat men er verkeerd aan doet meneer Merckx mee te nemen, want dat die in het verleden al bewezen heeft niet uit het goede belgische hout te zijn gesneden. O gruwel. Maar inderdaad, aldus onze zegsman, verleden jaar verdedigde hij liever de belangen van zijn italiaans merk en Adorni dan die van de nochtans grotendeels aan hem onderworpen belgische ploeg. Om ons leven veilig te stellen, zullen wij die lezer maar « desavoueren », gelijk de minister doet met de mannen van mission (toch niet) impossible, en ook de andere klok (van Luc Varenne) laten horen, die liever Van Looy zou thuislaten. Om ons onbekende redenen.

LANDSKAMPIOENEN

Wij hebben zo het stille vermoeden dat veel van onze lezers niet eens weten dat op 23 en 24 juli de belgische baankampioenschappen wielrennen werden betwist. De gazetten hebben er niet veel inkt aan verkwist, en noch het koppel Parisis - Van Mechelen, noch het koppel Boudewijn - Fabiola hebben het nodig geoordeeld de nieuwe kampioenen in partikuliere audiëntie te ontvangen. Er is aan die kampioenschappen niets verdiend, en daarom verdienen de deelnemende jongens (en meisjes) welgemeende gelukwensen. Meer dan de verantwoordelijken voor de organizatie, want het was weer een geknoei van jewelste. Kampioenen bij de dames : Goeminne en Sohie. Bij de liefhebbers : Debosscher, Helssen, Bens, de Vleminck, Baert. Verbeeck, Kerremans, Rosam, Van Drom. Bij de beroepsrenners : Sercu, Seeuws en Verschueren.

OUWE TAAIE, JIPPIE JEE...

Na de olimpische spelen werd wel eens beweerd dat wij hier in Europa op atletiekgebied ver achterstaan bij Amerika. En kijk, tijdens de laatste atletiekontmoeting Europa - Amerika, verleden week in Stuttgart, heeft ons oude kontinent zowaar gewonnen. En dan speelden de Russen nog niet mee (in zoverre dat natuurlijk nog iets had kunnen helpen, want die zijn ook zo'n beetje op de sukkel). Enkele punten die wij uit die ontmoeting onthouden : de perfekte organizatie en de ruime belangstelling waarvoor de Fritzen gezorgd hadden, het spannend verloop van de wedstrijden, het feit dat de oosteuropese landen hun « lancee » verderzetten, en de voorbeeldige wijze waarop onze Gaston Roelants zijn taak als europees kapitein vervulde.

SPORTINSPANNING

Tijdens de internationale spelen voor gehandikapten wisten onze landgenoten zich te onderscheiden. Zij veroverden namelijk twee gouden en zes zilveren medailles, en bewezen aldus dat ons land inzake sportbeoefening voor gehandikapten steeds mee aan de spits staat. Over het belang daarvan hoeven we zeker niet uit te weiden. Tijdens dezelfde spelen werd nog een andere fantastische overwinning toegejuicht: deze van de tweevoudige olimpische maratonwinnaar Abebe Bikila, die deelnam aan het boogschieten, hoewel zijn beide benen totaal, en zijn beide armen gedeeltelijk verlamd zijn. Wij denken dat in die omstandigheden « deelnemen » al de grootst mogelijke overwinning is. En terloops, als een of andere schertsjury in ons land nog eens een prijs voor sportinspanning moet weggeven...

TEGEN DE GROTEN

Goed punt voor de sportsektie van de vlaamse televizie, omdat zij het woord verleend heeft aan de vertegenwoordigers van de « kleine » extrasportieve firma's, die zich bij de selektie voor de wereldkampioenschappen wielrennen benadeeld achten tegenover de « groten », vermits geen enkele van hun renners werd aangeduid. De heren van Vaerenbergh en de Smedt sloegen nagels met koppen. Ze vroegen ten eerste dat de wereldkampioenschappen zouden gereden worden met merkenploegen, en niet met landsploegen, en ten tweede, in afwachting daarvan, het ontslag van het selektiekomitee, als buitenstaander onbevoeg den voor de rest volledig in dienst van de grote merken. Wij zijn geneigd de heren gelijk te geven. Als de wielersport een zuivere kommerce is, moet ze ook op kommerciële wijze, en niet op folkloristische, aangepakt worden.

SPORT MET HOOFDLETTER

Na de kommerciele op-flessen-trekkerij van de ronde van Frankrijk en aanverwante bedrijven, doen zwemkampioenschappen als dat te Brasschaat goed aan het ouwerwetse sporthart. Uitstekende sportieve geest rond een prachtig zwembad, een organizatie die « af » was, en goede sportprestaties. Wat wil men nog meer ? Goede prestaties, inderdaad, want zeven belgische rekords die verbeterd werden, bewijzen dat onze zwemsport toch steeds vorderingen maakt, al staat ze dan nog lang niet op wereldniveau (wat ons trouwens niet deert). Onder al het goede verheugde ons in het bijzonder de overwinning en het nieuwe rekord van Carla Galle, die de laatste tijd weinig aktief was, om de eenvoudige, doch tegenwoordig door de « echten » maar weinig geappreciëerde reden, dat ze eerst studeerrt, en dan zwemt. Tussen haakjes, is het aantal aanwezige ministers juist geteld ?

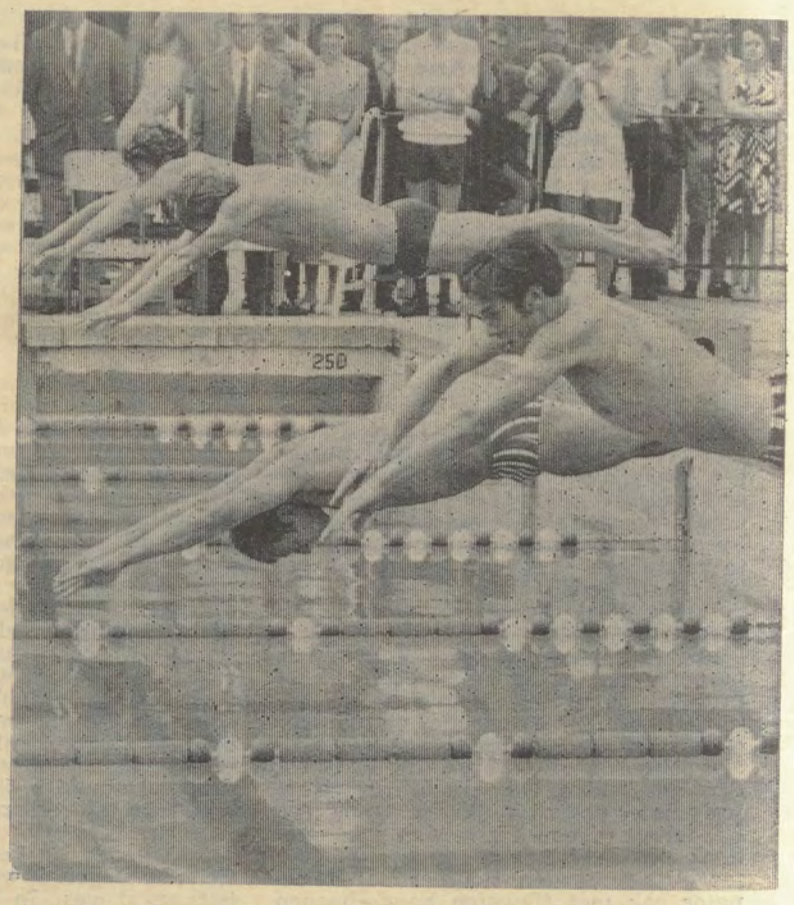

Zondag dook het kruim van de belgische zwemwereld in het water voor de nationale kampioenschappen. Hier de deelnemers aan de 1.500 m. crawl heren.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV

VLAAMSE T.V.

Zondag 10 augustus

9.45 tot 10.30 : Wereldkampioenschappen op de weg te Zolder — 11.00 tot 11.40 : Eucharistieviering vanuit Zolder — 13.30 tot 14.30 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de weg te Zolder — 15.30 tot 17.00 : Wereldkampioenschappen wielrennen op de weg te Zolder — 17.00 : Internationaal landbouwmagazine — 17.30 tot 17.45 : Poly snelt te hulp — 18.45 : Klein, klein kleutertje — 19.05 : Daktari : Strijd op leven of dood — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Speelfilm : De lanciers van Bengalen — 22.25 : English Poetry (II) : « Seasons » — 22.45 : TV-nieuws

Maandag 11 augustus

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Filmmuseum van de schaterlach — 19.30 : Intetinte — 19.55 : Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De indringers : Vikor — 21.15 : « Mic Mac ». Cabaret te Heist aan Zee — 22.00 : «De Hond». Eenakter van Slawomir Mrozek — 22.25: TV-nieuws.

Dinsdag 12 augustus

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Documentaire : Hoe ontstaat een film — 19.25 : De Hoge Veluwe — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Tralies trekken. Eenakter van Roger Pieters — 21.10 : Vuur en As : Wales, een zingend land — 21.55 : Vergeet niet te lezen — 22.30 : TV-nieuws.

Woensdag 13 augustus

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Klein, klein kleutertje — 19.20 : Tip-top — 19.55 : Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Jerry Lewis-festival : « De vrouwenhater » — 22.00 : Gastprogramma : Het vrije woord — 22.30 : TV-nieuws.

Donderdag 14 augustus

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Thalassa, Thalassa, Thalassa... Een document over de mens, oud en jong, aan zee — 19.30 : Doris Day-show : De ontsnapte tijger — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Wij, Heren van Zichem — 21.15 : Het leven van Mozart — 22.10 : Première — 22.50 : TV-nieuws.

Vrijdag 15 augustus

10.30 tot 11.30 : Eucharistieviering vanuit de abdij van Chiaravalle — 15.00 tot 17.00 : Wereldkampioenschappen wielrennen voor liefhebbers te Brno — 17.00 tot 18.30 : « Heidi ». Jeugdfilm — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat — 19.30 : Twee jeugdfilmpjes — 19.45 : Zoeklicht — 19.55 : Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Speelfilm : Zuster Kenny — 22.15 : TV-nieuws — 22.20 tot 22.45 : « Geen tijd om romans te lezen. Filmschets.

Zaterdag 16 augustus

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Avonturen in de Stille Zuidzee : Een bom aan boord — 19.25 : Tienerklanken — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Julia : Een moeilijke klant — 20.50 : Ramses Shaffy vandaag — 21.35 : Mannix : De beste schuilplaats — 22.25 : TV-nieuws — 22.30 : Wereldkampioenschappen wielrennen voor liefhebbers te Brno.

Zaterdag 9 augustus

17 u. : NEDERLAND 1
Skûtsjesilen (over het zeilen in Friesland).

20.30 u. : FRANKRIJK 2
De revizor (een komedie van Nicolas Gogol).

Zondag 10 augustus

15.30 u. : BRUSSEL NED.
Wereldkampioenschapen op de weg te Zolder.
19.5 u. : NEDERLAND 2
De uitdaging van de Alpamayo (de beklimming van de noorderkant van deze berg).

Maandag 11 augustus

21.15 u. : BRUSSEL NED.
Mic-mac (kabaret).
22 u. : BRUSSEL NED .
De hond (T.V.-spel naar een verhaal van Mrozek) .

Dinsdag 12 augustus

19 u. : BRUSSEL NED.
Hoe ontstaat een film ? (dokumentaire).
21.20 u. : BRUSSEL NED.
Vuur en as (dokumentaire over het nationalisme in Wales).

Woensdag 13 augustus

22.15 u. BRUSSEL FRANS
Korte speelfilms uit Frankrijk en Polen.

Donderdag 14 augustus

1. u. : BRUSSEL NED.
Thalassa, thalassa, thalassa (een dokumentaire over de zee).
21.15 u. BRUSSEL NED.
Het leven van Mozart (derde en laatste deel van deze knappe dokumentaire).

Vrijdag 15 augustus

22.20 u. : BRUSSEL NED.
Geen tijd om romans te lezen (over het leven van een vijfendertigjarige vrouw en moeder).

bewegingsWIJzer

vlaams nationaal

ANTWERPEN

Antwerpen

B.T.W.

Brochures met duidelijke beknopte inhoud speciaal voor kleinhandelaars verkrijgbaar op ons sekretariaat.

SPAARPOTJES

Op verzoek kunnen de leden en simpatizanten uit onze afdeling een spaarpotje thuisbezorgd krijgen. Reeds tientallen werden er geplaatst. Dit initiatief is in het bezonder genomen als een financiële aanloop tot kostendekking van de komende propaganda voor de gemeenteraadsverkiezingen.

SEKRETARIAAT

Wegens de vakantieperiode is het sekretariaat gesloten. Terug open op maandag 11 augustus.

Voor dringende mededelingen : Bergers G., St. Jansvliet 19 - tel. 339165, na werkuren : De Laet F., Kruishofstr. 16 - tel. 386692 ; Lambrechts, Everaertstr. 17 - tel. 333267 ; Van der Borght, Akkerwindestr. 37 - tel. 311286 ; Hennissen, Bosduifstr. 23, tel. 350364.

Borgerhout

OVER DE SCHOLEN

In het raam van onze beweging en de door ons gevolgde politiek past het wel, even het borgerhoutse schoolwezen te belichten. Voor de aanvang van het schooljaar geven wij wel een opsomming van de onderwijsinstellingen van onze gemeente. Nu willen wij in enkele bijdragen ons beperken tot een kijk over verscheidene instellingen die wij mochten bezoeken.

Wij houden het nu maar bij het gemeentelijk meisjesinstituut en kleuterschool aan de Florastraat.

Dat andere instellingen niet aan bod kwamen is gedeeltelijk hun schuld, vermits zij verzuimden schepen Juul Dillen uit te nodigen.

Om tot de zaak terug te komen : de meisjesschool en kleuterschool van de Florastraat genieten een verdiende faam.

In deze zo volkse buurt, door sommigen van uit de hoogte bekeken, is het geen pretje de jeugd een opvoeding te geven die op een hoog peil staat en dit dank zij de leerkrachten die zich met hart met hun leerlingen bezighouden.

De kinderen worden met zorg en liefde bejegend zodat het niet hoeft te verwonderen dat het onderwijzend personeel op de handen gedragen wordt en door de jeugd en door de ouders.

Voor allen is het een genot de kinderen, ook buiten de school, een verzorgde taal te horen spreken, zodat hier de kiem gelegd wordt voor een volwaardige taal en volk.

Namen van leerkrachten noemen is overbodig al zijn ze mij niet onbekend maar allen vormen een juist geheel, aangestoken door het voorbeeld van hun kollega's en vooral door de direktrice juffrouw Schramme die niets dan lof verdient voor het sukses van haar school, hierin gesteund door de wijze benoemingspolitiek van ons gemeentebestuur.

De ouders van onze meisjes kennen dan ook geen problemen : bij het ingaan van de schoolplicht laten zij ze in de Florastraat.

Beerse

INNIGE DEELNEMING

Zondag 13 juli overleed op 62-jarige leeftijd de heer Robert Baum. Iedereen kende hem jarenlang als roeper bij notariële verkopingen en zijn vriendelijke humor maakte hem algemeen populair. De plaatselijke Volksunie-afdeling verliest in hem een van haar medestichters en aktiefste leden. Aan zijn weduwe en familie betuigen wij onze kristelijke deelneming.

Edegem

DIENSTBETOON

Met alle problemen van sociale, administratieve en financiële aard, kunt U terecht bij onze « raadsman voor dienstbetoon » Ludo Van Huffelen, Baron de Celleslaan 32, Edegem, tel. 49.43.11.

LOKAAL

Belangstellenden in oprichting van een vergaderlokaal mogen zich aanbieden bij Ludo Luyten, Troostraat 12, tel. 53.05.71, of bij de voorzitter, Graaf de Fienneslaan 47, tel. 49.64.89.

Herentals

BILJARTPRIJSKAMP

Op 26 juli te Herentals werd de heen- en op 2 aug. werd te Herenthout de terugwedstrijd gespeeld van de biljartprijskamp V.U.-Herentals — V.U.-Herenthout.

Het kwam tot een mooie strijd die gewonnen werd door onze afdeling. Wij verwachten op een volgend treffen de sportieve weerwraak.

Dank aan de leden en simpatizanten, voor hun zeer goede opkomst en niet in het minst aan onze volksv. Jo Belmans en S. Van Houtven, voorzitter van afdeling Turnhout voor hun aanwezigheid en belangstelling.

Gegadigden voor een zelfde sportaktie, tel. 014-23642, lokaal V.U.

VOETBALWEDSTRIJD

Na biljart gaan we ons ook op de voetbalsport meten met V.U.-Hulshout. Vandaag zaterdag 9 aug. op het voetbalveld van Sefa om 15 uur.

Ook hier rekenen wij op een grote opkomst.

BAL

Voor ons aanstaande bal dat doorgaat op 8 november is bijna alles voor mekaar.

Een zeer aangename verrassing houden wij nog in petto.

Merksem

RENAAT DEVRIENDT OVERLEDEN

Wij moeten aan al onze vrienden de droeve mare brengen van het smartelijk en onherstelbaar verlies dat onze afdeling en de ganse Volksunie treft door het afsterven op jeugdige ouderdom van onze kameraad, bestuurslid en propagandaleider Renaat Devriendt.

Renaat was lid van de arrondissementsraad en tevens werkend lid van de Vlaamse Kring Groeninghe te Merksem.

Renaat moest nog vijfenveertig worden toen hij door een vreselijke ziekte op enkele dagen van ons werd weggenomen.

Het is ongelooflijk. Deze dappere jonge kerel, sterk als een eik, eerlijk als goud, trots en overmoedig.

Een voorbeeld van werkzaamheid om welstand in zijn gezin te brengen.

Steeds dienstvaardig en vriendelijk. Dat alles is weg. De Renaat zal er niet meer zijn.

Aan Machteld en haar twee zonen bieden wij onze oprechte deelneming aan bij deze vreselijke beproeving.

Een grote schare vrienden had zich aan het kerkhof verzameld om aan Renaat de laatste eer te bewijzen. Onder een sombere gesloten hemel, met diepe ontroering op het gelaat te lezen, gingen de oude en jonge vrienden van Renaat mede zijn laatste gang.

Bij de eenvoudige maar diepdoorvoelde woorden die Leo Michielsen sprak bij de open grafkuil werd het velen te machtig.

Het was een mooie indrukwekkende begrafenis, met veel mensen en veel bloemen, maar wat baat het al, de Renaat is weg en wij zullen hem missen, nog veel en dikwijls.

DE AFDELING

Alhoewel wij nu in de volle verlofperiode zijn, zal er ieder donderdag op de gewone uur, dus vanaf 20 uur 30 vergaderd worden door de beschikbare bestuursleden en kaderleden.

Mortsel

PROFICIAT

Gedurende de voorbije verlofweken vierden de heer en mevrouw Michel Van Sintjan (Antwerpsestraat) hun gouden huwelijksjubileum. Vanwege afdeling Mortsel en bestuur een zeer hartelijk proficiat.

BAL — V.U.-MORTSEL

Wij spreken nu reeds af voor ons Mortsels V.U.-bal dat doorgaat op zaterdag 18 oktober 69 in de feestzaal van het « Parochiaal-Centrum-St. Jozef » (aan de Liersesteenweg) te Mortsel. Orkest «Jacky Sands».

Dit wordt ons eerste aangenaam en gezellig wederzien na deze verlofperiode.

BRABANT

Brussel (Arr.)

JAARLIJKS VERLOF

Gedurende de gehele maand augustus zal het arr. sekretariaat gesloten zijn.

Gelieve daarom al de zaken af te handelen of afspraak te maken met de arrondissementele sekretaris Frans Adang, Ruisbroeksestwg 109 te St. Pieters-Leeuw.

Is ook telefonisch te bereiken tussen de kantooruren op nr. 02-12.50.35.

ARR. RAAD

De volgende arr. raad heeft plaats op zaterdag, 20 september 1969 om 14 uur 30. Houd nu reeds deze datum vrij. Agendapunten van deze raad dienen binnen te zijn uiterlijk voor woensdag, 3 september 1969.

ZITDAG VOLKSVERT. DEFACQ

Op algemeen verzoek houdt dr. E. Defacq, volksvertegenwoordiger zitdag tijdens de maand augustus elke donderdag van 14 tot 16 uur in de Tribunestraat 14, 2de verdieping, Brussel 1 (nabij het Parlement). In september herneemt hij zijn gewone spreekuren.

Jette

BAL

Op 13 september houdt de afdeling Jette haar bal ten bate van haar sociale en kulturele werking in de gemeente.

Op een jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen is dit van uitzonderlijk belang in deze brusselse gemeente. Houdt nu reeds deze datum vrij.

Zaal : Exelsior, St. Pieterstraat te Jette. Orkest : Peter Philips.

VUJO-JETTE

Na het geslaagde jongerenbal wordt door de Volksunie-jongeren Jette gedurende gans de maand augustus een kampagne gevoerd voor de vlaamse scholen te Jette.

Onze voorzitster werd in de officiele jeugdagglomeratieraad opgenomen. Proficiat.

Begin september informatieavond onder het motto « De jeugd en de gemeenteraadsverkiezingen ».

KALENDER DER KANTONALE VERGADERINGEN

11-9-69 : K.V. Ukkel.
18-9-69 : K.V. Schaarbeek.
24-9-69 : K.V. Asse.
2-10-69 : K.V. Wolvertem.
16-10-69 : K.V. Vilvoorde.
23-10-69 : K.V. Anderlecht.
30-10-69 : K.V. Halle.
6-11-69 : K.V. Brussel.
13-11-69 : K.V. St-Kwintens-Lennik.
20-11-69 : K.V. Molenbeek.
27-11-69 : K.V. St. Joost.
4-12-69 : K.V. Elsene.

Provinciale kaderdag Brabant : 12 oktober 1969.

V.U.-bal te Wemmel : zaal Pax, Schoolstraat : 11 oktober 1969.

Kortenberg - Everberg Erps-Kwerps - Veltem

DANSFEEST

Op zaterdag 20 september 1969 gaat het jaarlijks dansfeest van deze afdelingen door in de zaal « Salamanders », Leuvenseweg 191 te Kortenberg, om 20 uur.

Orkest : « De Carinas ».
Toegang : 30 fr.

Landen

OP DE VINGERS GETIKT

Niettegenstaande het feit dat de burgemeester van Landen door de heer minister van Binnenlandse Zaken op de vingers getikt werd wegens het uitgeven van een tweetalige omzendbrief, heeft hij het aangedurfd nogmaals te herbeginnen.

In het lokaal publiciteitsblad « Landen Week-end » van 24 juli verscheen een aankondiging in het Nederlands en in het Frans betreffende zijn zitdagen en de openingsuren van de burelen op het stadhuis.

Volksunie-Landen eist dat aan deze moedwillige overtreding van de wet, door de burgemeester, een einde zou gesteld worden.

Tevens zal Volksunie-Landen niets onverlet laten om de burgemeester de nodige burgerzin bij te brengen.

Merchtem

BAL

Op zaterdag 25 oktober 1969 eerste afdelingsbal van de afdeling Merchtem Zaal : Oberbayern, Stoofstraat te Merchtem.

Orkest : Harry en zijn Pearoeks.

Wolvertem

Woensdagavond overleed onze ijverige propagandist en goede vriend Willem Van den Brande (Neromstraat 10). De familie Van den Brande heeft in de geschiedenis van de Vlaamse Beweging in het arrondissement met toewijding steeds een grote rol gespeeld. De begrafenis heeft plaats op zaterdag 9 aug. te 11 uur in de parochiekerk.

Aan alle naastbestaanden bieden wij onze innige deelneming aan.

WEST-VLAANDEREN

Assebroek

Afdelingsvoorzitter Marc De Vriese opende op 1 oogst jl. in de Baron Ruzettelaan 56, zijn prachtige nieuwe zaak, gespecializeerd in lusters en alle mogelijke « lichtpunten ».

Alle genodigde vlaamse vrienden zagen wellicht nooit zoveel licht bijeen, zodat straks met zeer heldere geest het nieuw werkjaar kan worden ingezet.

Aan Marc, die blijkbaar dag en nacht glimlacht, veel sukses, en aan alle lezers een tip : ga eens kijken, het loont de moeite !

Brugge (Arr.)

PROFICIAT

In het gezin van Fernand en Véronique Collier werd een eerste zoontje, Zeger, geboren.

Aan onze dinamische afdelingssekretaris en zijn simpatiek vrouwtje onze allerhartelijkste gelukwensen !

PROFICIAT

We vernemen met vreugde de geboorte van een tweede dochtertje, in het gezin Walter Verlee-Vierstraete uit Zedelgem.

Aan Walter — lid van de Arr. Raad — en zijn lieve echtgenote onze hartelijkste gelukwensen.

Daar Walter Verlee de schoonzoon is van afdelingsvoorzitter Valeer Vierstraete, kunnen wij niet nalaten ook de gelukkige grootouders, de Heer en Mevr. Vierstraete-Declerck in deze gelukwensen te laten delen!

De Haan Klemskerke - Vlissegem

NIEUWE AFDELING

Na de geslaagde volksvergaderingen te Klemskerke waar Kris Lambert en Toon van Overstraeten het woord voerden, werd op 19 juli te Vlissegem overgegaan tot de stichting, volgens de partijstatuten, van de nieuwe afdeling die de naam zal dragen De Haan — Klemskerke — Vlissegem.

De bestuursfunkties werden als volgt verdeeld :

M. Barzeele, voorzitter; N. Mahieu, sekretaris; E. Debaecke, penningmeester; R. Beirens, propaganda; L. Cheijns, organizatie.

N. Mahieu vertegenwoordigt de nieuwe afdeling in de arr. raad.

We wensen de nieuwe afdeling veel heil toe !

Kortrijk

HUWELIJK

Jozef Labaere, penningmeester van afdeling Kortrijk trad in het huwelijk met mejuffer Wielant. Hartelijke gelukwensen!

BESTUURSVERKIEZINGEN

Het afdelingsbestuur afdeling Kortrijk heeft het wenselijk geoordeeld over te gaan tot nieuwe bestuursverkiezingen. Deze zullen plaats vinden op zaterdag 13 september aanstaande. Alle leden van de afdeling ontvingen een omzendschrijven met het verzoek zich eventueel kandidaat te stellen voor deze verkiezingen. Gegadigden gelieven hun kandidatuur dringend te bezorgen op het afdelingssekretariaat : lokaal « 1302 », burgemeester Reynaertstraat 9 te Kortrijk.

SURDIAC-Centraal
meer kamerverwarming
BULEX - TRI-MATIC
SANITAIR
K. Verschraegen
Dr. Em. Maeyensstraat 36
ST. AMANDSBERG
Tel. (09)28.45.05

zoekertjes

Kleuternestje

Leert aan mentaal-gestoorde kinderen : zichzelf te behelpen, alle huishoudelijke bezigheden ! Sinds 1945: Tel. (03) 52.42.25 — T94.

Oud-oostfronter, beroep bediende, wonend te Antwerpen, zoekt nieuwe betrekking. Schrijven : W. Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen — T 100.

Jong architekt wenst ook : zijn meisje te vinden, mooi, slank, eenvoudig min of meer 22 jaar, liefst jeugdleidster. Schrijven bureel blad nr T 99.

Paar het nuttige aan het aangename !

Ziekenfonds Flandria kan vertegenwoordiger gebruiken in de streek van Ninove, Zottegem, Oostende en in de Westhoek.

De oogst blijkt rijp, doch maaiers te weinig. Bijverdienste geknipt voor afdelingssekretarissen. Stel u voor — T 98.

De vlaamse peutertuin te Etterbeek start eerlang. Bruikbaar speelgoed voor kleintjes van 18 maand tot 3 jaar (bouwblokken, rijgparels, prentboeken e.d.) evenals benodigdheden (stoeltjes, baby-relax, bedjes, enz.) worden door de bestuursleden dankbaar ingezameld, desnoods thuis afgehaald. Geldelijke bijdragen eveneens welkom.

Helpt mede aan de redding van de peuters in Brussel — T 97.

Vond in 'n oude « WIJ » (1967-1968 ?) « Zoekertjes » een reuze-aankondiging van een 22-jarige sekretaresse, vijftalig, enz. enz. Loopt deze jonge dame nog op vrije voeten ? De zoekende in die woestijn is een 30-jarige oogarts, die zich wil vestigen in de belgisch - nederlandse grensstreek, sportief, modern en op en top vlaams-nationalist, enz. Schr. T 95.

Bediende, gediplomeerd boekhouder L.B.C., 43 jaar met praktische ervaring van boekhouding en bedrijfspensionering verloor zijn werk door opdoeking britse basis in de Kempen. Zoekt passende betrekking in provincie Antwerpen.

Schrijven : senator Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen — T 96.

WIJ
vlaams nationaal

T. van Overstraeten
Hoofdredakteur :

Alle briefwisseling voor redaktie naar :
Rotatyp, Sylv. Dupuislaan 110, Brus. 7. Tel. 23.11.83.

Beheer :
Voldersstraat 71, Brussel 1. Tel. (02)125.160.
Alle klachten voor niet ontvangen v. blad op dit adres.

Jaarabonnement : 300 fr.
Halfjaarlijks : 170 fr.
Driemaandelijks : 95 fr.
Abonnement buitenland : 480 fr.
Steunabonnement : 820 fr. (minimum)
Losse nummers : 8 fr.
Alle stortingen voor het blad op postrekening : 1711.39, « Wij » Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst. Beizegemstraat 20, Brussel 12.

Een dag vroeger

We maken er onze medewerkers op attent dat ons blad volgende week naar aanleiding van de feestdag van 15 augustus een dag vroeger moet gedrukt worden. Mogen we hen vriendelijk verzoeken daar rekening mee te houden en hen vragen, hun kopij minstens een dag vroeger dan gewoonlijk in te sturen ? Waarvoor bij voorbaat hartelijk dank.

WIJ IN LIMBURG

DUITSTALIGE OOSTPROVINCIE

De V.U. staat reeds lang voor de erkenning van de duitstalige kultuurgemeenschap.

Precies een jaar na de ophefmakende aktie van de V.U.-mandatarissen in de platdietse streek en de duitstalige Oostkantons, heeft de V.U.-senaatsfraktie een wetsvoorstel ter tafel gelegd, waarin zij de oprichting van een Oostprovincie met als hoofdstad Eupen, voorstaat.

Een aantal gemeenten zouden uit de provincies Luik en Luxemburg dienen losgemaakt te worden en samengevoegd tot een geheel.

De voorgestelde regeling hangt tevens samen met een oplossing voor de platdietse streek.

Daar de V.U.-Limburg in het bijzonder deze aangelegenheid met alle aandacht volgt, brengen we hier een belangrijk gedeelte van de toelichting bij dit wetsvoorstel van de hand van Wim Jorissen.

« In een tijd dat men gelukkig begint te denken aan de eigen ontplooiingsmogelijkheden van de taalgemeenschappen is het nodig dat ook de derde taalgemeenschap van België, de duitstalige, als volwaardig erkend wordt.

« Daartoe is vooreerst nodig dat het gebied ervan duidelijk afgebakend wordt volgens de dialektgrens. Voor de kantons Eupen en Sankt-Vith zijn er weinig moeilijkheden. Ruim 100 jaar kenden zij een uitsluitend Duits taalregime zodat de Duitse kultuurtaal er stevig gevestigd is.

« Wat de kultuurtaal betreft, kenden andere gemeenten zoals die in de streek van Montsen, de zogeheten platdietse streek, minder geluk. Over het Germaans dialekt heen, dat een overgangsdialekt is tussen het Nederlands en het Duits, probeert men sinds enkele tientallen jaren, op een tegennatuurlijke wijze, een vreemde taal, het Frans, als kultuurtaal op te dringen, ook al is het Duits als kultuurtaal er vrij goed gekend.

« Hetzelfde gebeurde in een ander gebied, een strook langsheen de grens van het Groothertogdom Luxemburg, de streek van Martelingen, Bonnert en Metzig. Senator Nothomb getuigde in de Senaat op 17 juli 1962 over deze streek : « ik ben de verkozene van 40.000 Duitssprekende inwoners van de provincie Luxemburg » en « vergeet niet dat er in de streek van Gouvy en Bastenaken nog Duits wordt gesproken ».

« De pogingen tot verfransing vonden hun oorsprong in een sektair staatsnationalisme, dat thans, nu er gelukkig een nieuwe Europese geest waait, geestelijk volledig achterhaald is, maar dat meende dat men een Staat best smeedde door één bepaalde taal overal in het land op te dringen. In Vlaanderen is deze politiek grotendeels mislukt, al blijft ze nakankeren te en rond Brussel en hier en daar langsheen de taalgrens. Deze politiek is echter een gezonde rechtsnatie onwaardig, des te meer daar ze gevoerd wordt onder sociaal-ekonomische druk en stoelt op een politiek van angstaanjaging zoals in de diktatoriale landen. Dit laatste is bijzonder sterk het geval in de Duitstalige gemeenten waar men elke verdediging van de streektaal met het begrip « nazisme » tracht dood te verven om zo het zwijgen op te leggen aan de gezonde krachten die de eigen taal verdedigen. Het invoeren van Franstalige ambtenaren en het kweken van Duitstalig kollaborateurs in de streek zelf vult in die streek deze misselijke politiek aan. »

VAN DE V.U.-LEIDING

Het partijbestuur van de Volksunie besprak de vlaamse havenproblemen zoals die zich stellen na de bekendmaking van het verslag der kommissie « Verschaeve » en de verschillende verklaringen van Minister De Saeger.

Het partijbestuur onderstreept de absolute voorrang die in verband met de besteding van overheidsgelden voor infrastruktuurwerken moet verleend worden aan de uitbouw van het vlaamse havenpotentiëel dat voor de vlaamse en voor de hele belgische ekonomie steeds duidelijker de sterke ekonomische groeifaktor wordt.

In dit verband meent het partijbestuur dat de uitbouw van een diepzeehaven voor grote tonnematen te Zeebrugge, de verbetering van de bevaarbaarheid van de Schelde en de ontsluiting van de linkerscheldeoever te Antwerpen moeten beschouwd worden als elementen van éénzelfde grootscheeps plan. De verwezenlijking van dit plan moet gezien worden als een nationale investering ter beveiliging van de ekonomische toekomst. Het kostenargument kan hiertegen niet uitgespeeld worden als men rekening houdt met de enorme bedragen die in het verleden besteed werden om op konservatieve wijze de totaal veroordeelde waalse mijnnijverheid een tijd lang in het leven te houden.

Wat meer bepaald Zeebrugge betreft meent het partijbestuur van de Volksunie dat de voorkeur zou moeten gaan naar de uitbouw van een vastelandshaven in de richting van de zee en het diepe vaarwater.

Parlementaire vragen

■ Volksvertegenwoordiger Raskin informeerde naar de plannen van het ministerie van Openbare Werken i.v.m. de weg Bilzen-Tongeren (3 juni jl.).

■ Eerste Minister Eyskens wordt door Raskin nader om uitleg verzocht omtrent zijn uitspraken te Hasselt medio mei bij gelegenheid van de jaarvergadering van het Verbond van Kristene Werkgevers.
Eyskens verduidelijkt dat de overheidshulp, die sedert 1959 de 10 t. h. overtrof t.o.v. van de limburgse bevolking (6-7 t. h. van de landsbevolking) geenszins als overdreven moet worden beschouwd (10 juni jl.).

■ Bij de minister van Landsverdediging informeerde ons kamerlid naar de legering van de belgische strijdkrachten in Duitsland, nl. de lokalizatie van de vlaamse eenheden en de franstalige eenheden ten opzichte van de Rijn.
Er werd rechtstreeks aan het lid geantwoord (10 juni jl.).

■ Minister De Saeger moet (nogmaals) de slechte toestand waarin de Boudewijnsnelweg op een groot aantal plaatsen verkeert, toegeven.
Raskin wijst terzake op de stukken te Hasselt en te Diepenbeek.
« Er wordt gezocht naar een oplossing, die niet alleen het gevaar op de vermelde plaatsen, maar ook het gevaar op andere plaatsen definitief zal bezweren ». Aldus de minister.
(10 juni jl.).

■ Op een parlementaire vraag van Raskin antwoordt de minister van Volksgezondheid dat aan de kliniek te Tongeren geen toelating of subsidies werd verleend om haar beddenaantal met driehonderd te vermeerderen. Wat het hospitaal betreft, de K.O.O. heeft een principieel akkoord bekomen voor een nieuw ziekenhuis met honderdvijfenzeventig bedden (10 juni jl.).

■ N.a.v. het eerste Nationaal Kongres van politieofficieren van België ingericht te Genk (einde april), stelde Raskin aan de minister van Binnenlandse Zaken enkele vragen i.v.m. ordehandhaving bij betogingen.
Het behoort aan de plaatselijke overheden — en onder hun verantwoordelijkheid — te oordelen welke uitrusting zij noodzakelijk achten om hun verschillende opdrachten uit te oefenen.

■ Bij de minister van Financiën doet Raskin navraag waarom aan de nederlandstalige diensten van Registratie een uitsluitend franstalig naslagwerk werd toegestuurd.
De minister geeft hierover een uitgebreide uitleg (17 juni jl.).

■ Aan de Minister - Staatssekretaris voor Streekekonomie vraagt Raskin precieze cijfers van de werkgelegenheid in Limburg (1966, 1967, 1968 en 1969 afzonderlijk).
Hierop antwoordt de minister met een uitgebreide tabel (17 juni jl.).

■ Het kasteel van Alde-Biezen te Rijkhoven bezit een bijzonder grote historische en esthetische waarde. Spijtig genoeg bevindt het kasteel zich in een lamentabele toestand. Specialisten menen nochtans dat het mogelijk is dit kasteel te restaureren, aldus E. Raskin in een vraag aan de Minister van Nederlandse Kultuur.
Hij wil weten welke pogingen terzake reeds ondernomen werden.
Zo de eigenaar in gebreke blijft, zijn er twee mogelijkheden : de verplichte restauratie of de onteigeging door de Staat.
Op 15 oktober 1968 werd om een schattingsverslag gevraagd aan het Aankoopkomitee te Hasselt. Op 17 januari en 8 mei zond de minister hiervoor herinneringsnota's. Over enkele weken zal het schattingsverslag ter beschikking zijn.
Hopelijk zal er nu dringend iets gedaan worden (24 juni jl.).

PLAATSELIJK NIEUWS

Bilzen

GULDENSPORENVIERING

Traditiegetrouw werd op vrijdag 11 juli te Bilzen een Guldensporenviering georganizeerd. Namen hieraan deel het gemeentebestuur, VTB-VAB, Davidsfonds, Vermeylenfonds en VAG.

Het programma werd ingezet met een optreden van het knapenkoor « De Heivinken » van Waterschei. Nadien trad de balletgroep « Stassen » van Valmeer op. Vervolgens werd een uitvoering gegeven door het fluitensemble van Bilzen.

Het belangrijkste punt op het programma was evenveel een spreekbeurt door de heer P. Daels. In een goed gedokumenteerd en overtuigend betoog nam de algem. voorzitter van de VVB stelling tegen de voorgenomen grondwetsherziening en voornamelijk tegen de grendels. Spreker vroeg dat alle Vlamingen tegen deze nieuwe aanslag op anze vlaamse rechten in het verzet zouden komen. Dat de aanwezige — enkel CVP-ers en BSP-ers uitgezonderd — het hiermee eens waren, blijkt uit het overdonderend applaus dat de heer Daels na zijn spreekbeurt te beurt viel.

Vermelden wij nog dat deze Guldensporenviering o.m. werd bijgewoond door volksvertegenwoordiger E. Raskin, de heer Hardy, gemeenteraanslid van Hoeselt, de heer L. Winix, lid van het arr. bestuur, evenals door afgevaardigden van de Volksunie-afdelingen van Bilzen, Hoeselt en Munsterbilzen.

Eigenbilzen

GULDENSPORENVIERING

De vlaamse harmonie « Recht door Zee » organizeerde op 11 juli een jaarlijkse uitstap n.a.v. de herdenking van de Guldensporenslag.

Aan deze uitstap werd ook deelgenomen door de burgemeester, de 2 schepenen en raadslid Mevr. Steegen-Nevens.

Hartelijk proficiat !

Herderen

LEDENHERNIEUWING

De ledenhernieuwing in de afdeling Herderen is tot hiertoe niet gebeurd. Blijkbaar zal hieraan vrij snel een einde komen. William Neven, bestuurslid, heeft zich immers aan het werk gezet; in enkele dagen werd bijna de helft van de leden hernieuwd.

GULDENSPORENVIERING

De jaarlijkse Guldensporenviering van de Volksunie van het kanton Tongeren werd ook dit jaar georganizeerd in Huize Malpertuus te Herderen.

Deze viering stond onder het voorzitterschap van provincieraadslid Dr. Van Hallebeke en onder de algemene leiding van de heer Willy Jorissen, kantonnaal gevolmachtigde.

Na een degelijk eetmaal werd een feestrede uitgesproken door volksvertegenwordiger E. Raskin. Uiteraard handelde deze over de problematiek der grondwetsherziening. Ook de amnestie werd door hem ter sprake gebracht.

De avond eindigde met een gezellig samenzijn en met het optreden van de balletgroep « Stassen » van Valmeer.

Tongeren

Traditiegetrouw werd 11 juli herdacht op een gezellig samenzijn te Herderen.

Provincieraadslid Van Hollebeke verwelkomde er volksvertegenwoordiger Evrard Raskin, die in een fel toegejuichte rede opriep tot een Groeningsverzet tegen de grendelgrondwet en haar auteurs.

Kant. Gev. Willy Jorissen dankte hem namens alle aanwezigen

Het balletkorps van Valmeer liet dan de beentjes zwaaien en de rokjes waaien.

En de Vlaamse Leeuw werd heel, heel dikwijls gezongen.

Valmeer

LEVEN IN DE BROUWERIJ

Tot aan de vorige verkiezingen was het op vlaams gebied vrij rustig in deze haspengouwse gemeente. Hierin is intussen wel enige verandering gekomen.

Vooreerst naast de « gele » harmonie, « De Kristene Gildenbroeders » opnieuw een vlaamse koers en vervolgens wordt er door de pas opgerichte Volksunie-afdeling een rusteloze aktiviteit aan de dag gelegd.

Momenteel telt de nieuwe afdeling reeds meer dan 50 leden en alles laat voorzien dat dit aantal in de wintermaanden tot 80 à 90 zal worden opgevoerd.

Vervolgens is er de oprichting van een vlaamse balletgroep. Deze groep trad reeds driemaal op : te Eigenbilzen, te Bilzen en te Herderen. Dit telkens met groot sukses.

Deze Volksunie-aktiviteiten zijn voornamelijk te danken aan het optreden van de heer en mevrouw L. Stassen, die hiervoor onze hartelijke dank verdienen.

Voerstreek

AFDELINGSLEVEN

Op zaterdag 19 juli vergaderde het bestuur van de plaatselijke Volksunie-afdeling in café Raadbar te Teuven. Waren aanwezig volksv. E. Raskin, arr. bestuurslid J. Hardy en kantonnaal gevolmachtigde W. Jorissen.

Vastgesteld werd dat reeds een dertigtal lidkaarten sinds de jongste bestuursvergadering werden vernieuwd. Besloten werd de hernieuwing volledig af te werken tegen het einde van augustus.

Volgende vergadering op zaterdag 30 augustus te 20 uur. Nadere gegevens zullen nog worden medegedeeld.

Tongeren - Maaseik

SOCIAAL DIENSTBETOON

Gedurende de maand augustus worden alle zitdagen voor sociaal dienstbetoon geschorst uitgenomen de zitdagen aan huis.

E. Raskin, volksvertegenwoordiger :
Iedere vrijdag, Dorpsstraat 53, Eigenbilzen, van 16 tot 19 uur. Tel. 011-19454.

J. Hardy, plaatsvervangend senator :
Iedere zondag, Nieuwe Baan 2 (Alt), Hoeselt, van 10 tot 12 uur. Tel. 012-32353.

J. Cuppens, plaatsvervangend volksvertegenwoordiger :
Iedere donderdag, Zandbergenstraat 22 te Neeroeteren van 17 tot 18 uur. Tel. 011-64402.

600 ARBEIDERS ..... 1001 MOGELIJKHEDEN!!

Deze slogan betekent méér dan wij in een boek zouden kunnen beschrijven. Het is duidelijk dat U in volle vrijheid wilt kiezen. dat U niet wenst te handelen met een tussenpersoon of met een beginneling U zult immers niet tevreden zijn met het eerste het beste ! U vraagt een maximum aan degelijkheid en komfort en U wenst uw geld niet in 't water te werpen ! U vraagt natuurlijk eerst vrijblijvend voorlichting ! U wenst eerst met eigen ogen te zien ! U wilt rechtstreeks van onze kliënten weten of ze tevreden zijn U wenst een vlotte service en snelle uitvoering. Met één woord : U wenst het beste van het beste zonder een frank teveel te betaler

HET BESTE VAN HET BESTE...

ZONDER EEN FRANK TEVEEL TE BETALEN !!!

Daar komt het inderdaad op aan...
Daarom moet uw zaak op voorhand grondig besproken en bestudeerd worden en zulks zonder enige voorafgaandelijke verplichting voor U ! U moet op voorhand weten waaraf en waaraan ! U heeft het recht veeleisend te zijn.

ONZE KLIENTEN HEBBEN HET RECHT

VEELEISEND TE ZIJN !!!

Stenen kopen = opbrengst verzekeren !!!
Raadpleeg onze diensten over onze prachtappartementen aan de Dampoort te Gent - aan het Meerlenhof te Hoboken - aan de Belgiëlei te Antwerpen. Over onze zeer voordelige villapercelen te Drongen bij Gent - in het Leuvense en in de mooie natuur van onze Limburg !

MEER DAN 6.000 TEVREDEN KLIENTEN KUNNEN WIJ MET U BEZOEKEN EN DAAR ZIJN WIJ FIER OP !!!

WIJ VERWACHTEN U OP EEN VAN ONZE VIER ZETELS

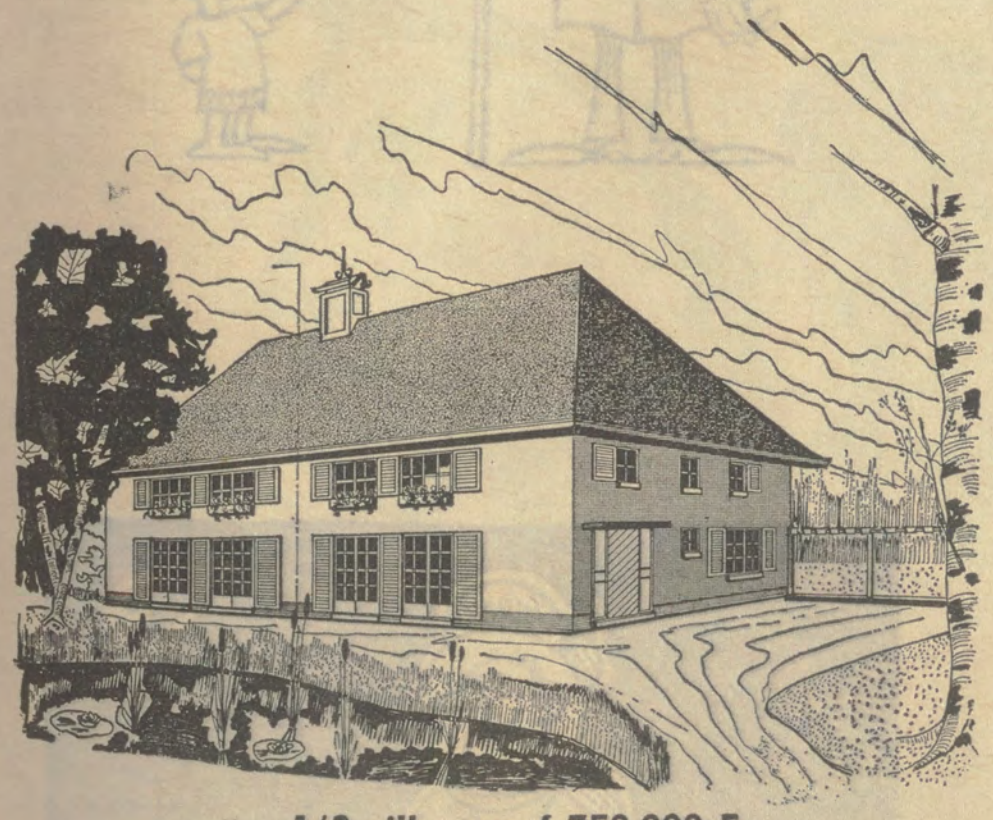

1/2 villa, vanaf 750.000 F

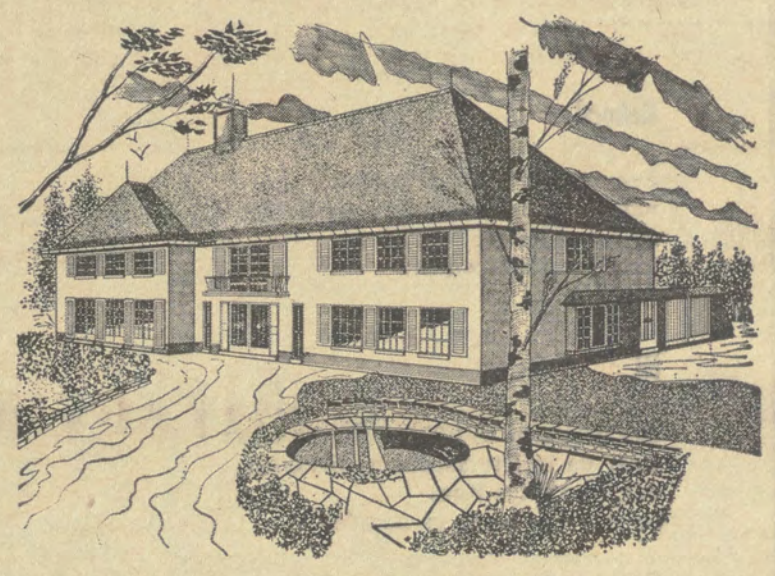

Vanaf 1.950.000 F

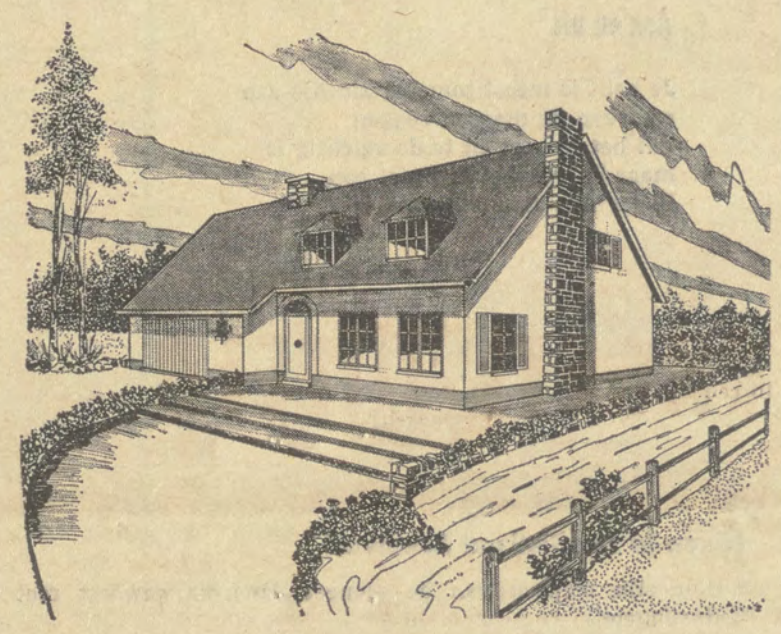

Vanaf 950.000 F

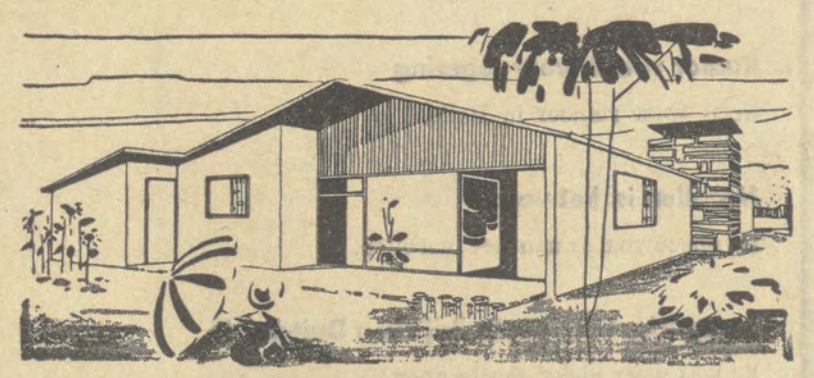

Vanaf 600.000 F

Wenst U nadere inlichtingen stuur dan deze bon naar één onzer informatiecentra

Naam ... Adres ... Woonplaats ...
Tel. privé ... Tel. kantoor ...

1. over gronden voor villabouw ☐
   over gronden voor hoogbouw ☐
   over gronden v. eensgezinswoning ☐
   over veilige geldbeleggingen ☐
   bij voorkeur geleger te ...
2. over het bouwen van ...
   bij voorkeur gelegen te ...
   of bezit reeds grond, gelegen te ...
3. over de aankoop van een bestaande woning ☐
   Duid aan met een X waarover U inlichtingen wenst te ontvangen

ALGEMEENBOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20
vijf lijnen

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr. 22
tel. 011/54.442

LEUVEN
Brusselsestr 33
tel. 016/33.735

VAKANTIEKORRELS

Rekord

Een supporter uit de polder
vloog met het vliegtuig naar Zolder
en kwam holder de bolder
terecht op zijn zolder.

NL

Het gebeurde te Wépion aan de Maas
waar de laatste aardbeien bloosden
dat een rijzige Kaas
en zijn dito gezin verpoosden.

Getrouw de letters op hun Dafje
renden zij een na een stroomwaarts uit de bossen
en dronken na dit drafje
wetende dat NL wil zeggen « Niets Lossen ».

Aan en uit

Je hebt je meest zomerse kleedje aan
waarvan de mensen zeggen
dat het te kort en te doorzichtig is
maar ik trek het mij niet aan,
liever uit, natuurlijk...

ONGETWIJFELD

Nixon in satellietland Roemenië

« Hier zijn mensen van de planeet Amerika geweest met vreedzame bedoelingen. »

El Salvador stopt oorlog met Honduras

De match is gedaan... !

Rumor vormt weer regering

Er is weer rumoer in Italië.

Marollen in het verzet

De sneeuwbal is aan het marollen.

Jacky Ickx wint Grote Prijs van Duitsland

Er was weer nickx aan te doen.

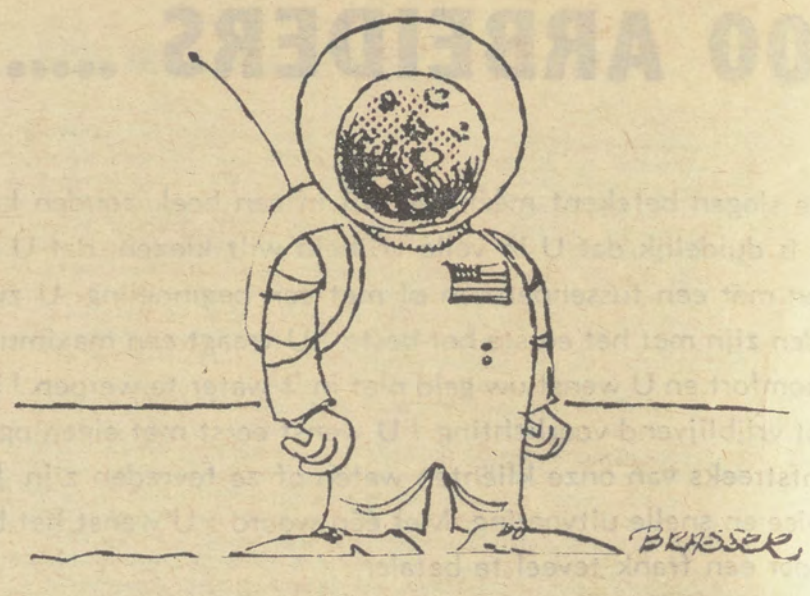

BRASSER ZIET DE MAAN

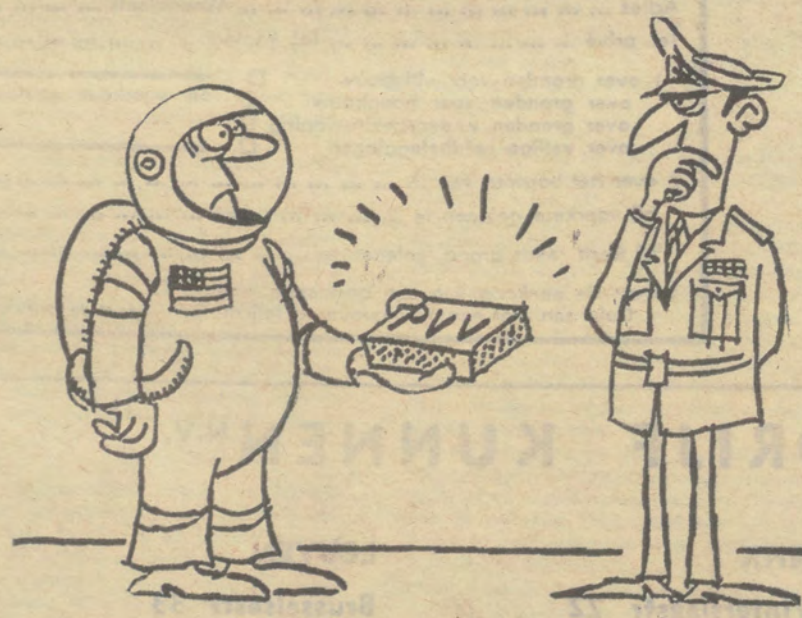

Maanreizigers brachten stenen mee... (de kranten).